

GEMEENTE

KORENDIJK

Meedoen in Korendijk

Beleidsplan Wmo / Nota volksgezondheid

2008 - 2011

Voorwoord

Voor u ligt het eerste gecombineerde Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Volksgezondheid van de gemeente Korendijk.

Met dit beleidsplan brengen wij een zeer belangrijk onderdeel van de Nederlandse wetgeving tot uitvoering. Het is nu al zo dat ruim 30 procent van onze gemeentebegroting wordt besteed aan Wmo en Volksgezondheid.

Veel belangrijker is het te weten dat de Wmo kansen biedt om het Korendijkse beleid op de terreinen welzijn en zorg op een nieuwe manier vorm te geven. Dit doen we samen met de burgers en lokale partners. Het Beleidsplan biedt hiervoor een groeimodel voor nu en de toekomst.

Meedoen, daar draait het om in de Wmo. Wij leveren allemaal door middel van ons werk, opleiding, opvoeding, vrijwilligerswerk of mantelzorg een bijdrage aan de maatschappij. Hierbij ontmoeten we andere mensen, hebben iets om trots op te zijn en om over te vertellen en krijgen daardoor ook de kans om ons te ontploien.

Dit alles draagt er aan bij dat wij ons prettiger voelen en minder gebruik maken van voorzieningen. Mijn oproep aan álle inwoners van Korendijk is om binnen de eigen mogelijkheden mee te doen. Zo vormen we met elkaar een zorgzame samenleving waarin we naar elkaar omzien en, als het dan echt nodig is, een beroep doen op voorzieningen.

Dit is de eerste keer dat de gemeente Korendijk een beleidsplan opstelt dat alle facetten van de maatschappelijke ondersteuning in zich heeft. Het plan beschrijft in de eerste plaats de zaken die we al doen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid. U zult zien dat dit al veel is.

Daarnaast bevat het beleidsplan onderwerpen die we in deze collegeperiode nog willen aanpakken en verbeteren. Daarom loopt het plan tot 2011, zodat na de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 het nieuw geïnstalleerde college van Korendijk de mogelijkheid heeft om vanaf 2011 weer nieuwe plannen en speerpunten tot ontwikkeling te brengen.

Met alleen het vaststellen van dit beleidsplan zijn we er niet. Er is nog veel te doen. Het zaadje van de Wmo moet nu gaan groeien. Daarvoor moeten we de groeiomstandigheden zo optimaal mogelijk maken.

Gelukkig staan wij er als gemeente niet alleen voor. Met enige trots hebben wij tijdens de voorbereidende bijeenkomsten en de kritische reacties op het beleidsplan gemerkt dat veel organisaties, instellingen, vertegenwoordigers van doelgroepen en actieve burgers bereid zijn opbouwend met ons mee te denken. Dit geeft veel vertrouwen voor de toekomst.

Wij willen daarom graag deze prettige samenwerking voortzetten. Samen met burgers en organisaties gaan wij de komende tijd verder inhoud geven aan de Wmo in Korendijk. Laten we samen zoeken naar creatieve oplossingen om onze ambities te realiseren met de (beperkte) financiële middelen die ons ter beschikking staan.

Het college van B&W en de gemeenteraad van Korendijk hebben de ambitie om op een actieve wijze vorm en inhoud te geven aan de Wmo. Gezamenlijk gaan we ervoor zorgen dat het zaadje van de Wmo uit kan groeien tot een gezonde plant, die uiteindelijk vele vruchten zal dragen. Ieders inbreng, op welke manier dan ook, is daarbij onmisbaar.

J.L. (Johan) van Driel
Wethouder Samenleving

Leeswijzer

Het Beleidsplan Wmo / Nota volksgezondheid omvat een breed beleidsterrein en bevat veel informatie. Daarom is dit een omvangrijk document geworden. Om de inhoud ervan zo toegankelijk mogelijk te maken, geeft deze leeswijzer een beknopte toelichting op de inhoud van de verschillende onderdelen van het plan.

DEEL 1. De Wmo en de WCPV in Korendijk

Deel 1 bevat algemene informatie over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV). Tevens worden in dit deel de ambitie en de visie weergegeven waar volgens het gemeentebestuur de Wmo in Korendijk naartoe moet en komen belangrijke uitvoeringsaspecten aan bod. Zeer belangrijk is ook hoe de burgerparticipatie en cliëntenparticipatie geregeld worden.

Hoofdstuk 1 geeft informatie over de Wmo en de wettelijke taken en verantwoordelijkheden die de gemeente heeft.

Hoofdstuk 2 geeft informatie over de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) en de wettelijke taken en verantwoordelijkheden die de gemeente heeft.

Hoofdstuk 3 bevat de kern van dit deel, namelijk de visie en de ambitie waar we met de Wmo voor gaan in Korendijk.

Hoofdstuk 4 werkt uit hoe de gemeente Korendijk vorm en inhoud wil geven aan de participatie van de burgers.

Hoofdstuk 5 bevat belangrijke uitvoeringsaspecten die in de uitvoering de komende vier jaar van belang zijn.

Hoofdstuk 6 bevat het financiële kader.

DEEL 2. De prestatievelden

Binnen de Wmo staan negen prestatievelden centraal. Elk prestatieveld bevat een deelsterrein waarop de Wmo van toepassing is. Aangezien Korendijk ervoor heeft gekozen het Wmo-beleid en het beleid op het gebied van de WCPV te integreren, is aan deze negen prestatievelden een specifiek prestatieveld op het gebied van de volksgezondheid toegevoegd en is er dus sprake van tien prestatievelden.

Per prestatieveld is de opbouw als volgt:

1. Inhoud prestatieveld.
2. Wat de doet de gemeente Korendijk al?
3. Belangrijke ontwikkelingen in Korendijk.
4. Doelstelling van het prestatieveld.
5. Acties.
6. Resultaten en indicatoren.
7. Financiële aspecten.

DEEL 3. De bijlagen

De bijlagen maken onverbreekelijk deel uit van het beleidsplan en bevatten een beknopt en volledig overzicht van de activiteiten in de gemeente Korendijk en de middelen die daarbij worden ingezet.

Bijlage 1 geeft een concreet overzicht van de activiteiten die nu al plaatsvinden op de tien prestatievelden.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de financiële middelen die nu reeds op de verschillende prestatievelden worden ingezet (begroting 2008).

Bijlage 3: in deel 1 en 2 van het beleidsplan is een groot aantal nieuwe afspraken, activiteiten en initiatieven opgenomen. In deze bijlage staan de uit te voeren activiteiten per 'jaarschijf' opgenomen.

Inhoudsopgave

		Pag.
	Voorwoord	2
	Leeswijzer	3
	DEEL 1: De Wmo en de WCPV in Korendijk	
1.	Introductie op de Wmo	7
1.1.	Doel en uitgangspunten van de Wmo	7
1.2.	Het wettelijke kader	8
1.3.	De gemeentelijke kaders	9
2.	Introductie op de WCPV	11
2.1.	Doel en uitgangspunten van de WCPV	11
2.2.	De wettelijke kaders	11
2.3.	De gemeentelijke kaders	11
3.	Waar we in Korendijk voor gaan	13
3.1.	Maatschappelijke ontwikkelingen	13
3.2.	Ambitie	13
3.3.	Uitgangspunten en prioriteiten	14
3.4.	Visie	14
3.5.	De rol en positie van de gemeente	16
3.6.	Samenvatting	17
4.	Samen met burgers en organisaties	18
4.1.	Participatie tijdens de beleidsvoorbereiding	18
4.2.	Participatie in de besluitvorming	18
4.3.	Participatie tijdens de uitvoering	18
4.4.	Samenvatting	20
5.	Belangrijke uitvoeringsaspecten	21
5.1.	Regionale samenwerking	21
5.2.	Dwarsverbanden tussen prestatievelden en beleidsterreinen	21
5.3.	Horizontale verantwoording	22
5.4.	Subsidieprogramma	22
5.5.	Communicatie	23
5.6.	Samenvatting	23
6.	Het financiële kader	25
6.1.	Budgetten	25
6.2.	Onzekerheden en risico's	25
6.3.	Financiële vertaling in Korendijk	26

	DEEL 2: De prestatievelden	
1.	Bevorderen van sociale samenhang	28
2.	Preventief jeugdbeleid	33
3.	Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	37
4.	Mantelzorg en vrijwilligers	40
5.	Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer	43
6.	Het bieden van voorzieningen voor kwetsbare groepen	45
7.	Het bieden van maatschappelijke opvang	48
8.	Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg	52
9.	Het bevorderen van verslavingsbeleid	56
10.	Lokaal gezondheidsbeleid	58
	DEEL 3: De bijlagen	
1.	Bestaande activiteiten op de prestatievelden	62
2.	Financieel overzicht	69
3.	Uitvoeringsplan	71

DEEL 1

De Wmo en de WCPV in Korendijk

1. Introductie op de Wmo

Onder invloed van grote maatschappelijke ontwikkelingen zoals de vergrijzing, de ontgroening en de individualisering is er in ons land de afgelopen jaren een brede maatschappelijke discussie gevoerd over de kwaliteit en houdbaarheid van onze verzorgingsstaat. Op hoofdlijnen werden daarbij drie belangrijke vraagstukken en knelpunten geïdentificeerd:

- *Op de eerste plaats is de verzorgingsstaat bedoeld ter bescherming van kwetsbare groepen in de samenleving. In de afgelopen decennia bleek echter dat steeds meer burgers de toegang tot de belangrijkste basisvoorzieningen toch missen. Vaak betreft het ook de meest kwetsbare groepen.*
- *Op de tweede plaats is het idee ontstaan dat de verzorgingsstaat te ver is doorgeschoten. Steeds meer lag het accent op het incasseren van rechten en ontbrak daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de burger.*
- *Een derde belangrijk vraagstuk is de betaalbaarheid van de verzorgingsstaat. Onder invloed van de vergrijzing en de vermaatschappelijking van de zorg zal de komende jaren sprake zijn van een forse stijging van de zorg en de ondersteuningsvraag. Tegelijk zorgt de ontgroening er voor dat er minder mensen zijn om de zorg en ondersteuning te leveren en te betalen.*

Om voor bovenstaande belangrijke maatschappelijke vragen een oplossing te creëren, is de Wet maatschappelijke ondersteuning ontstaan.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe wet vormde de overdracht van de hulp bij het huishouden van de AWBZ naar de Wmo en het onderbrengen van de individuele voorzieningen uit de Wvg onder de Wmo-wetgeving. In Korendijk heeft dit reeds in 2006 gestalte gekregen door de vaststelling van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Korendijk 2006.

Door de vele publiciteit over de thuiszorg is bij burgers en organisaties nog niet zo bekend dat de Wmo veel breder is en gaat over de ontwikkeling en aanpak van een samenhangend beleid op het gebied van zorg en welzijn in de gemeente. Met de ontwikkeling van dit beleidsplan wordt hiermee een start gemaakt.

1.1. Doel en uitgangspunten van de Wmo

'Meedoen' is het belangrijkste uitgangspunt geworden in de Wmo. Dat geldt voor iedereen. Jong en oud, beperking of niet, iedereen heeft het recht én de plicht zo lang mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Hoofddoel van de wet is de sociale structuren in onze samenleving te versterken en verder te ontwikkelen. De overheid wil daarmee de *civil society*¹ bevorderen.

De gemeente centraal

De gemeente staat centraal bij de invoering en uitvoering van de Wmo. De overtuiging is dat er op gemeentelijk niveau – veel beter dan op landelijk niveau – maatwerk aan burgers kan worden geleverd. Juist de gemeente kan met de inwoners in gesprek gaan, weet wat er in de wijken speelt en welke voorzieningen of creatieve oplossingen daar nodig zijn. Het aansluiten bij de individuele en lokale behoeften is de basisgedachte van de Wmo. Alleen dan kunnen alle mensen echt meedoen!

Brede kaderwet

De Wmo is een brede kaderwet waarin de rijksoverheid slechts globale uitgangspunten heeft aangegeven. Deze uitgangspunten zijn:

- *Eigen verantwoordelijkheid.*
Het kabinet wil meer verantwoordelijkheid leggen bij burgers en maatschappelijke verbanden. Mensen moeten vaker zelf oplossingen bedenken voor problemen en het moet minder vanzelfsprekend worden dat de overheid inspringt. M.a.w. de zelfredzaamheid van de burgers wordt meer benadrukt.
- *Ondersteunen van kwetsbare burgers.*
De wet gaat, in aanvulling daarop, uit van solidariteit met - en steun aan - kwetsbare burgers.
- *Zo lang mogelijk zelfstandig wonen en leven.*

¹ De civil society is een belangrijk begrip binnen de Wmo. Onder de civil society wordt een samenleving verstaan van burgers en maatschappelijke organisaties in de brede zin des woords. Een civil society is een samenleving die sociale samenhang stimuleert en laat samengaan met actief burgerschap.

Ouderen en mensen met een beperking moeten zo lang en zoveel mogelijk mee kunnen doen aan de (lokale) samenleving.

- *Een 'civil society'.*

De ondersteuning en ontwikkeling van een samenleving die gekenmerkt wordt door maatschappelijke betrokkenheid en een actieve inzet van burgers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties.

Kenmerkend voor de Wmo is de nieuwe verhouding tussen de gemeente en de rijksoverheid. In de Wmo worden door het Rijk op hoofdlijnen randvoorwaarden aangegeven. Binnen dit kader is het de verantwoordelijkheid van de gemeenten om het beleid optimaal af te stemmen op de behoefte van hun burgers, samen met die burgers, zorginstellingen en andere lokale partijen. De gemeente legt aan de lokale samenleving verantwoording af door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken; dit noemt men de horizontale verantwoordings-lijnen.

In de plaats van bestaand beleid

De Wmo komt in de plaats van de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en voor een deel van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Voor een groot deel bevat de Wmo dus taken waarvoor de gemeente al veel langer verantwoordelijk is. Van de gemeente wordt verwacht dat ze de uitvoering van de activiteiten uit de oude Welzijnswet en Wvg voortaan onderbrengt in negen prestatievelden. Het betreft de volgende prestatievelden:

1. Bevorderen sociale samenhang.
2. Preventief jeugdbeleid.
3. Informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Bevorderen van participatie en zelfredzaamheid.
6. Bieden van voorzieningen voor kwetsbare groepen.
7. Bieden van maatschappelijke opvang.
8. Bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg.
9. Bevorderen verslavingsbeleid.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de activiteiten die nu reeds in Korendijk op bovenstaande prestatievelden worden uitgevoerd. Bijlage 2 bevat een overzicht van de middelen die daarbij worden ingezet.

1.2. Het wettelijke kader

De Wmo bevat slechts een beperkt aantal wettelijke verplichtingen waaraan de gemeente moet voldoen. Deze kunnen als volgt worden samengevat:

Inhoudelijke verplichtingen

Om aan de doelstellingen van de Wmo tegemoet te komen is de gemeente verplicht een vierjarenbeleidsplan Wmo vast te stellen waarin in ieder geval de volgende onderwerpen worden uitgewerkt:

- *Wat zijn de gemeentelijke doelstellingen op de negen benoemde prestatievelden?*
- *Hoe voert de gemeente het beleid samenhangend uit?*
- *Welke resultaten denkt de gemeente te behalen?*
- *Hoe wordt de kwaliteit van de activiteiten bewaakt?*
- *Hoe zorgt de gemeente ervoor dat de gebruikers van individuele voorzieningen keuzevrijheid hebben?*
- *Op welke wijze houdt de gemeente rekening met de behoeften van kleine doelgroepen?*

Procesverplichtingen

Naast de inhoudelijke opdrachten in het beleidsplan kent de Wmo de volgende procesverplichtingen:

- *het betrekken van burgers bij de totstandkoming en uitvoering van beleid;*
- *het opstellen van een Wmo-verordening voor individuele voorzieningen (in Korendijk vastgesteld in december 2006);*
- *het jaarlijks afleggen van verantwoording over de prestaties in de vorm van een publicatie en middels een onderzoek naar de cliënttevredenheid.*

1.3. De gemeentelijke kaders

Zoals al eerder is aangegeven bevat de Wmo voor een groot deel taken waarvoor de gemeente al langer verantwoordelijk is. Maar door deze taken in relatie met elkaar te brengen en in de negen prestatievelden onder te brengen, krijgt de gemeente een nieuwe basis voor meer samenhang in het beleid op de terreinen welzijn en zorg.

Daarnaast betekent de aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van burgers en de vorming van de civil society een nieuw gedachtenkader van waaruit naar bestaand of nieuw beleid op het brede terrein van de Wmo kan worden gekeken. De Wmo zet de gemeente als het ware een andere bril op. Hiermee wordt de ambitie m.b.t. de Wmo gedefinieerd en tegelijkertijd begrenst.

Immers in de gemeente Korendijk is op alle negen prestatievelden van de Wmo al veel beleid ontwikkeld of in ontwikkeling. Op deze beleidsterreinen zijn bijvoorbeeld beleidsnotities (zoals o.a. de Jeugdnota Korendijk) en verordeningen (zoals o.a. de Algemene Subsidieverordening Gemeente Korendijk 2006) van toepassing. Binnen de brede kaderwet blijven deze beleidsstukken het kader vormen voor het beleid op verschillende deelsterreinen.

Daarnaast is er in Korendijk het Coalitieprogramma 2006–2010 en de *Regionale Agenda Samenleving (RAS)* die in samenhang met de Wmo de leidraad vormen voor de beleidsontwikkeling op maatschappelijk gebied.

- Coalitieprogramma 2006 – 2010

In het voorjaar van 2006 is het Coalitieprogramma vastgesteld als uitwerking van het coalitieakkoord. Het programma verwoordt de ambities en de missie van het college voor de periode 2006 tot en met 2010. Samengevat luidt deze missie:

“Korendijk biedt een veilige en landelijke woon- en leefomgeving, voert wet- en regelgeving uit en ontwikkelt daarnaast eigen beleid, afgestemd op de lokale behoeften. De menselijke maat en het streven naar een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening staan hierbij centraal. Werken aan een goede woon- en leefomgeving heeft een positieve invloed op de betrokkenheid van de inwoners. Deze betrokkenheid maakt Korendijk tot een aantrekkelijke en vitale gemeente voor iedereen!”

In het coalitieprogramma staat ook een aantal concrete uitgangspunten opgenomen die richting geven aan de uitvoering van de Wmo:

- voor het gemeentebestuur is het vanzelfsprekend dat nieuw beleid in samenspraak met inwoners wordt ontwikkeld en dat inwoners op passende wijze hierbij worden betrokken.
- het streven van het gemeentebestuur is het huidige voorzieningenniveau te handhaven.
- het gemeentebestuur wil op het gebied van de Wmo op de prestatievelden die zich daarvoor lenen een gemeenschappelijk beleid voeren in de Hoeksche Waard. De uitvoering zal zoveel mogelijk lokaal vorm worden gegeven.

- Regionale Agenda Samenleving (RAS)

In juni 2006 hebben de vijf gemeenten van de Hoeksche Waard met de provincie Zuid-Holland een overeenkomst gesloten. Doel is een Regionale Agenda Samenleving uit te voeren in de periode 2006–2008. De gezamenlijke inspanningen moeten bijdragen aan de versterking van de sociale en culturele infrastructuur in de Hoeksche Waard. Inmiddels is een groot aantal initiatieven uitgevoerd of in uitvoering die een directe relatie hebben met (de prestatievelden binnen) de Wmo. Het betreft projecten en onderzoeken op de thema's:

- leefbaarheid en identiteit;
- ontwikkeling lokaal en regionaal beleid op de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- sluitende aanpak jeugd;
- ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg;
- cultuurparticipatie;
- collectief vraagafhankelijk vervoer;
- versterking overheidsnetwerken.

In de uitwerking van de prestatievelden in het Wmo-beleidsplan zijn de resultaten van deze initiatieven eveneens meegenomen.

Het RAS-programma zal ook na 2008 worden voortgezet. Speerpunten binnen dit programma zijn:

- *ondersteuning van preventief jeugdbeleid;*
- *ondersteuning van de sociale infrastructuur;*
- *ondersteuning actieprogramma cultuurbereik.*

2. Introductie op de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid

Gemeenten zijn door middel van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) verantwoordelijk voor de collectieve preventie op het gebied van de gezondheidszorg in hun gemeente. De gemeente heeft in het kader van deze wet de taak de gezondheid van haar inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. De WCPV bepaalt dat gemeenten een gemeentelijke of gewestelijke gezondheidsdienst (GGD) in stand houden.

Sinds 2003 is de gemeente verplicht iedere vier jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid te maken met daarin de ambities, keuzes en prioriteiten op het gebied van volksgezondheid en preventie. In Korendijk is het volksgezondheidsbeleid uitgewerkt in de 'Subregionale nota volksgezondheid Hoeksche Waard 2004'. Wettelijk dient het lokale volksgezondheidsbeleid voor een nieuwe periode van vier jaar te worden vastgesteld. Vanwege de samenhang van het volksgezondheidsbeleid met de Wmo is er voor gekozen het Wmo-beleidsplan te combineren met de Nota volksgezondheid.

2.1. Doel en uitgangspunten van de WCPV

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid onderscheidt drie deelterreinen: collectieve preventie, infectieziektenbestrijding en jeugdgezondheidszorg.

Collectieve preventie

De gemeenteraad heeft tot taak de collectieve preventie te bevorderen. Taken op dit terrein zijn onder andere het verwerven van inzicht in de lokale gezondheidssituatie, het leveren van bijdragen aan preventieprogramma's en het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg.

Infectieziektenbestrijding

De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van de infectieziektenbestrijding. Taken op dit gebied zijn onder meer de algemene infectieziektenbestrijding, bestrijding van seksueel overdraagbare aandoeningen en het geven van voorlichting en begeleiding.

Jeugdgezondheidszorg

De gemeente draagt eveneens zorg voor de jeugdgezondheidszorg. Taken op dit terrein zijn onder meer het verwerven van inzicht in de ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen, het ramen van de behoefte aan zorg en het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

2.2. De wettelijke kaders

In de vierjaarlijkse Nota volksgezondheid is de gemeente verplicht aan te geven hoe zij in samenhang uitvoering geeft aan het beleid op de bovenstaande deelterreinen. Bij de opstelling daarvan dient de landelijke preventienota te worden betrokken die het ministerie van VWS iedere vier jaar presenteert. In de preventienota "Kiezen voor Gezond Leven" (2006) staan de volgende prioriteiten genoemd:

- roken;
- overmatig alcoholgebruik;
- overgewicht;
- diabetes;
- depressie.

De preventienota is kaderstellend voor de lokale gezondheidsnota's. Het ministerie van VWS gaat ervan uit dat deze speerpunten een plaats zullen krijgen in de gemeentelijke nota en ook vertaald worden naar beleid op lokaal niveau.

2.3. De gemeentelijke kaders

In de voorbereiding van de nieuwe Beleidsnota volksgezondheid is uitgegaan van een brede definitie van (volks)gezondheid. Dit kan het beste worden samengevat onder het motto van "**Zorg voor gezondheid vergt meer dan gezondheidszorg.**" Dit betekent ook dat iedere vorm van maatschappelijke ondersteuning bijdraagt aan het welbevinden (en dus de gezondheid) van mensen.

Vanwege de grote samenhang van het lokaal gezondheidsbeleid met de beleidsterreinen binnen de Wmo die op deze wijze ontstaat, is de keuze gemaakt de voorbereiding van beide nota's te combineren en een

gezamenlijk 'Beleidsplan Wmo en Nota volksgezondheid' op te stellen. Daarbij wordt in Deel 2 per prestatieveld aangegeven welke relatie er is tussen het betreffende prestatieveld en het volksgezondheidsbeleid. Daarnaast is er een extra prestatieveld (10) toegevoegd waarin het specifieke beleid dat geen direct verband heeft met een prestatieveld wordt uitgewerkt.

Lokaal en regionaal

In dit beleidsplan staan op de eerste plaats de lokale knelpunten centraal en hoe deze knelpunten op lokaal niveau worden aangepakt. Het terrein van de openbare gezondheidszorg is echter breed en veelomvattend. Samenwerking met andere gemeenten op het gebied van de volksgezondheid levert naast schaalvoordelen ook een aantal zeer praktische voordelen op. Gezien de specifieke en gespecialiseerde deskundigheid die op sommige terreinen van de volksgezondheid nodig is, kan dat alleen worden ontwikkeld en uitgevoerd op een geografisch groter gebied. Daarom is er sinds lange tijd samenwerking op dit terrein met zowel de gemeenten van de Hoeksche Waard als de vijftien gemeenten van de Zuid-Hollandse Eilanden. Binnen dit kader ontvangt de gemeente Spijkenisse als centrumgemeente voor de Zuid-Hollandse Eilanden rechtstreeks middelen vanuit de rijksoverheid. In de praktijk worden de meeste taken, zoals genoemd in de WCPV, regionaal uitgevoerd.

3. Waar we in Korendijk voor gaan

Zoals in paragrafen 1 en 2 is toegelicht, zijn in de Wmo en de WCPV slechts globale uitgangspunten geformuleerd. Het wordt vervolgens aan de gemeenten overgelaten deze uitgangspunten verder uit te werken in een aansprekende en heldere visie op de maatschappelijke ontwikkeling en de volksgezondheid. Van belang is dat deze visie samen met burgers en vertegenwoordigers van organisaties en instellingen in de gemeente wordt geformuleerd.

In een speciale Wmo-raadsconferentie op 17 oktober 2007 en een algemene bijeenkomst voor burgers en professionals op 31 oktober 2007, is uitvoerig ingegaan op de achtergronden van de Wmo. Op basis van de gevoerde discussies zijn de belangrijkste maatschappelijke trends benoemd, zijn ambitie en visie geformuleerd en zijn de uitgangspunten en de rol van de gemeente daarbij nader uitgewerkt.

3.1. Maatschappelijke ontwikkelingen

In de gemeente Korendijk is de maatschappelijke en sociale problematiek relatief beperkt en overzichtelijk. In de gemeente zijn veel organisaties en verenigingen actief en in vergelijking met grote steden is nog steeds sprake van grote saamhorigheid en samenhang. Ondanks deze relatief gunstige uitgangspositie zullen ook aan de gemeente Korendijk belangrijke maatschappelijke trends niet voorbijgaan.

Vergrijzing

De Korendijkse bevolking is iets minder vergrijsd dan gemiddeld in Nederland. Toch zal ook in Korendijk de vergrijzing een belangrijke rol gaan spelen. Het aantal 75-plussers zal de komende jaren bijvoorbeeld fors stijgen (van 610 personen in 2008 naar 880 personen in 2020 en 1265 in 2030). Dit heeft grote consequenties voor bijvoorbeeld de vraag naar zorgvoorzieningen en woningbouw.

Individualisering

Ontzuiling en marktwerking hebben mensen de gelegenheid gegeven eigen leefstijlen te ontwikkelen. Dit heeft gevolgen voor het algemeen voorzieningenaanbod indien dit niet tijdig op de vraag wordt afgestemd. Maar individuele leefstijlen en het centraler stellen van het eigen belang kunnen ook leiden tot een dalende betrokkenheid bij de directe omgeving. Deze ontwikkeling zal ook aan Korendijk niet voorbijgaan.

Vermaatschappelijking van de zorg

De vermaatschappelijking van de zorg houdt in dat steeds meer mensen met beperkingen zelfstandig (moeten) blijven wonen. Hierdoor wordt een groter beroep gedaan op mantelzorgers, vrijwilligers en de gemeenschap. Dit levert een spanningsveld op met de groeiende 24-uurs economie, de (noodzakelijke) hogere arbeidsparticipatie en de invloed van de individualisering.

Dreigende tweedeling

Ook in Korendijk is sprake van een groep burgers die achterblijft in de moderne samenleving. Voor deze groep stijgt de kloof tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en zij kan steeds moeilijker voldoen aan de eisen die de samenleving stelt. Deze burgers missen bijvoorbeeld de competentie om keuzes te maken, arbeid en zorg te combineren en zijn onvoldoende sociaal en digitaal informatievaardig. Dit staat haaks op de ontwikkelingen in de maatschappij, waarbij in toenemende mate hoge eisen worden gesteld aan het maken van eigen keuzes, bijvoorbeeld als het gaat om zorg, kinderopvang, energie et cetera.

3.2. Ambitie

In het gemeentebestuur (en bij de geconsulteerde inwoners op de twee burgerconferenties) bestaat grote overeenstemming over het belang te investeren in een Korendijkse samenleving waarin iedereen meedoet.

Over het algemeen gesproken staat het gemeentebestuur daarbij een samenleving voor ogen waarin iedereen zo zelfstandig mogelijk kan functioneren en zelfredzaam is. Maar deze samenleving dient ook een zorgzame samenleving te zijn, waaraan iedereen op zijn of haar manier een bijdrage levert en waarin mensen naar elkaar omkijken. Een samenleving waarin mensen wel van elkaar verschillen, maar zoveel mogelijk dezelfde kansen hebben. Korendijk moet een gemeente zijn waar oudere mensen niet

onopgemerkt vereenzamen. Een gemeente waar een gehandicapte kan gaan sporten en winkelen. Waar je voor de burens een boodschap doet of de afvalcontainer buiten zet als dat nodig is. Waar inwoners vrijwilligerswerk en mantelzorg verrichten, maar waarbij zij indien nodig een beroep kunnen doen op professionele ondersteuning.

Het gemeentebestuur is van mening dat iedereen in Korendijk binnen de mogelijkheden gevraagd kan en moet worden daaraan 'mee te doen'. Wie een bijdrage levert aan de maatschappij – in de vorm van werk, een opleiding, vrijwilligerswerk of mantelzorg – maakt deel uit van sociale verbanden, heeft iets om trots op te zijn en over te vertellen en krijgt de kans om zich te ontplooien. Op zichzelf kan dit ook weer bijdragen aan het voorkomen of verminderen van gezondheidsproblemen.

Rekening houdend met de financiële beperkingen, heeft het gemeentebestuur de ambitie om van de Wmo in Korendijk een succes te maken. De Wmo wordt door het gemeentebestuur gezien als een kans om het beleid op de terreinen welzijn en zorg op vernieuwende en actieve wijze vorm te geven, samen met de burgers en lokale partners.

3.3. Uitgangspunten en prioriteiten

Een heldere ambitie is belangrijk, maar deze ambitie zal vervolgens moeten worden vertaald in concrete beleidsvoornemens op de negen prestatievelden binnen de Wmo. Het gemeentebestuur wil bij de verdere uitwerking de volgende uitgangspunten en prioriteiten stellen:

1. Bestaande activiteiten en initiatieven blijven in principe gehandhaafd!

Ter voorbereiding op het beleidsplan Wmo is door de afdeling Beleid & Projecten van de gemeente Korendijk een inventarisatie uitgevoerd waarin per prestatieveld een overzicht wordt gegeven van de activiteiten in het betreffende prestatieveld en de ontwikkelingen daarbij. (Zie voor een beknopt overzicht bijlage 1.)

Aan de hand daarvan kan worden geconstateerd dat er op alle prestatievelden in de gemeente Korendijk al veel activiteiten plaatsvinden. Een belangrijke constatering daarbij is dat deze activiteiten over het algemeen een belangrijke functie vervullen in de Korendijkse samenleving. Ook in de raads- en burgerconferenties bestond grote overeenstemming over de handhaving van de bestaande activiteiten binnen de negen prestatievelden.

2. De ontwikkeling van nieuw beleid en activiteiten zal plaatsvinden op drie prioriteiten.

Naast de bestaande activiteiten zijn er beleidsterreinen en doelgroepen die de komende jaren extra prioriteit en aandacht moeten krijgen. Het betreft:

1. *Levensloopbestendige kernen.*
2. *Ondersteuning van activiteiten voor jeugd en jongeren.*
3. *Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.*

Binnen de negen prestatievelden dienen voor bovenstaande groepen waar mogelijk extra activiteiten te worden ontwikkeld en uitgevoerd. Gezien de beperkte financiële middelen dient daarbij zoveel als mogelijk gebruik gemaakt te worden van programma's of extra subsidies die landelijk, provinciaal of elders beschikbaar zijn.

3.4. Visie

In de raads- en burgerconferenties die aan de opstelling van dit beleidsplan vooraf zijn gegaan, is uitgebreid gesproken over de visie van de gemeente Korendijk bij de uitvoering van de Wmo. Deze discussie over de visie kan worden samengevat in negen uitgangspunten die gezamenlijk een krachtige visie vormen op basis waarvan de gemeente de Wmo uitvoert. Deze negen punten vormen het (brede) kader voor de concrete beleidsvoornemens binnen de prestatievelden in Deel 2.

Binnen de gemeenteraad en bij de geconsulteerde burgers is er brede instemming met de geformuleerde uitgangspunten. Maar er zijn ook zorgen. De visie en uitgangspunten stellen namelijk hoge eisen aan de participatie van burgers in een tijd waarin 'iedereen het steeds drukker heeft'. Anderzijds komt in de uitgangspunten de hoge ambitie van de gemeente tot uitdrukking die op gespannen voet kan staan met de beschikbare financiële middelen.

Bij de verdere uitwerking van de activiteiten in Korendijk worden alle negen onderstaande uitgangspunten van belang geacht. De raad geeft daarbij prioriteit aan de eerste drie uitgangspunten.

1. *Korendijk zoekt de balans tussen eigen verantwoordelijkheid en het ondersteunen van kwetsbare burgers in haar gemeente.*

In onze benadering gaan wij ervan uit dat burgers zelf verantwoordelijk en in voldoende mate zelfredzaam zijn om te voorzien in hun behoefte aan zorg en ondersteuning, waar mogelijk met hulp van familie, mantelzorgers of vrijwilligers. Goede informatie en advies zijn hierbij van groot belang. Soms redden mensen het niet op eigen kracht, bijvoorbeeld vanwege problemen bij de opvoeding van kinderen, een verstandelijke beperking of een ingrijpende chronische ziekte. Daarom is een balans nodig tussen de eigen verantwoordelijkheid en de ondersteuning die de gemeente kan bieden. De gemeente steunt de kwetsbare mens. Zij is terughoudend bij het benoemen van mensen als kwetsbaar. Het risico is dat je daarmee mensen extra stigmatiseert. Ouderen als zodanig zijn bijvoorbeeld geen kwetsbare groep. Speciale aandacht is nodig voor mensen die problemen hebben en deze niet zelf kunnen oplossen, maar niet om hulp vragen. Deze mensen wil de gemeente bereiken. Dit is niet gemakkelijk. In overleg met de betrokken organisaties zal hier in de uitwerking van de beleidsnota extra aandacht voor zijn.

2. *De gemeente Korendijk streeft naar creatieve oplossingen en maakt keuzes om de maatschappelijke ondersteuning houdbaar en betaalbaar te houden: met hetzelfde geld meer doen.*

De gemeente krijgt geen extra geld voor het uitvoeren van de Wmo. Toch zullen investeringen moeten worden gedaan om aan de toenemende zorgvraag te voldoen. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden en dat de gemeente creatief op zoek moet gaan naar mogelijkheden om met de huidige middelen meer te doen. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden om accommodaties intensiever, multifunctioneler, gemengder en efficiënter in te zetten voor meer doelgroepen. We willen ook stevig inzetten op preventie, het versterken van collectieve voorzieningen en de ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers. Om het financiële risico beheersbaar te houden, is het uitgangspunt dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de collectieve voorzieningen. Daarnaast zullen de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen: we gaan uit van de wettelijk maximale eigen bijdragen.

3. *De gemeente Korendijk werkt bij de uitvoering van beleid samen met andere gemeenten binnen en buiten de Hoeksche Waard.*

De gemeente werkt op Wmo-gebied al veel samen met andere gemeenten. Voorbeelden zijn de invoering van de hulp bij het huishouden, de ontwikkeling van regionaal jeugdbeleid en beleidsvoorbereiding op het gebied van volksgezondheid. Daarnaast hebben de gemeenten in het kader van de Regionale Agenda Samenleving afspraken gemaakt over de samenwerking bij bepaalde samenlevingsvraagstukken. Bij de opzet van nieuwe activiteiten en initiatieven in het kader van de Wmo en op het gebied van de volksgezondheid zal de gemeente Korendijk samenwerking zoeken met andere gemeenten binnen en buiten de Hoeksche Waard.

4. *De gemeente streeft naar kwalitatieve en doelmatige voorzieningen, waarbij marktwerking een instrument kan zijn om dat te bereiken.*

De gemeente vindt het zeer belangrijk dat de kwaliteit van de ondersteuning aan haar burgers een goed niveau heeft. Uitgangspunt is dat het hierbij gaat om voorzieningen die doeltreffend en doelmatig zijn en die aansluiten bij de vraag van de cliënt (hulp op maat). Voor de burgers is er de keuze tussen hulp in natura of een persoonsgebonden budget. De gemeente is verplicht om steeds meer diensten aan te besteden. Aanbesteding heeft goede kanten: door je eisen scherp te formuleren krijg je waar voor je geld. Daarbij zijn kwaliteit en cliëntgerichtheid wel steeds vereist. Met andere woorden: niet alleen aanbesteden op prijs, maar ook op kwaliteit en de wensen van cliënten. Ook zullen we aandacht houden voor het opbouwen en in stand houden van ketens en samenwerkingsrelaties, zodat resultaten niet slechts van korte duur zijn.

5. *De burger centraal en inzetten op cliëntgerichtheid: niemand wordt van het kastje naar de muur gestuurd en zo min mogelijk bureaucratie.*

Duidelijke informatie is belangrijk zodat inwoners die ondersteuning willen geven of nodig hebben de weg weten te vinden. Voor veel mensen is dat genoeg. Sommige mensen hebben echter ook advies en ondersteuning nodig, vooral kwetsbare groepen en mensen met een complexe vraag. In het concept van de Gemeentewinkel Korendijk staat cliëntgerichtheid hoog in het vaandel. De zorgconsulenten zijn er om mensen te helpen. Alles is erop gericht een passende oplossing te vinden voor de hulpvraag van de cliënt. De cliënt wordt niet van het kastje naar de muur gestuurd en ervaart geen onnodige bureaucratie.

6. *Alle burgers in Korendijk nemen op een gelijkwaardige manier deel aan alle aspecten van het dagelijks leven en het gemeentebestuur ondersteunt en stimuleert de burgers daarin, los van signatuur.*

Het uitgangspunt is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Toegankelijkheid zal bij het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe wijken en algemene voorzieningen een vanzelfsprekend gegeven zijn. De gemeente draagt zorg voor een goede toe- en doorgankelijkheid van publieke gebouwen en de openbare ruimte voor alle inwoners van Korendijk.

7. *Korendijk is een gemeente met betrokken inwoners die meedoen en waar mogelijk elkaar een handje helpen.*

Korendijk wil een gemeente zijn waarin mensen bij elkaar betrokken zijn, zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor het maatschappelijk reilen en zeilen. Een groot deel van de inwoners van Korendijk doet daarbij actief mee aan de samenleving; zij helpen anderen, geven mantelzorg, doen mee aan verenigingsactiviteiten of vrijwilligerswerk. Niet alle inwoners van Korendijk kunnen of willen voldoen aan dit profiel. Ieder mens heeft de vrije keus om zich op een andere manier prettig te voelen in de samenleving als zij daarbij anderen niet tot last is. De gemeente kan sociale samenhang dus niet afdwingen. Wel kan zij voorwaarden scheppen en een basis leggen voor sociale samenhang. Dit wil zij doen door:

Toerusten:

Mensen bagage meegeven om mee te kunnen doen en eigen verantwoordelijkheid te kunnen nemen. Bijvoorbeeld door te zorgen voor goed onderwijs en goede informatievoorziening.

Verbinden:

Het stimuleren en faciliteren van ontmoetingen en samenwerking tussen burgers. Bijvoorbeeld door het realiseren van laagdrempelige ontmoetingsplekken, het stimuleren van gezamenlijke activiteiten, wederzijdse hulp en vrijwillige hulp.

Ondersteunen:

Het wegnemen van belemmeringen voor mensen die met gewone toerusting niet mee kunnen doen. Bijvoorbeeld door het verstrekken van een rolstoel of het beschikbaar stellen van andere hulpmiddelen.

8. *Korendijk voorkomt door preventieve en algemene maatregelen de behoefte aan ondersteuning zoveel mogelijk.*

Met goede preventieve maatregelen en een hoog niveau aan algemene voorzieningen wil de gemeente de behoefte aan ondersteuning zoveel mogelijk voorkomen. Binnen preventieactiviteiten is er extra aandacht voor de jeugd: geen kind mag tussen wal en schip vallen!

9. *Korendijk kan en wil het niet alleen regelen*

De gemeente wil dicht bij de burger staan en wil weten wat er zich in de samenleving afspeelt. In de rol van regisseur werken we aan het voorkomen en oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De gemeente kan dit niet alleen. Daarom brengen we partijen bij elkaar en proberen we bruggen te slaan. Vanuit het publieke belang en binnen wettelijke kaders voelen we ons verantwoordelijk voor de aanwezigheid van een goed werkend basispakket aan voorzieningen en accommodaties. Hierbij past beperkte regelgeving die helder en ondubbelzinnig is. Het beleid geven we vorm in samenspraak met onze inwoners en organisaties. Voor het realiseren van de Wmo-doelstellingen is het maatschappelijk middenveld onmisbaar. Instellingen en verenigingen staan midden in de samenleving en kunnen goed duidelijk maken wat er precies aan de hand is in Korendijk. Met hun activiteiten bieden zij inwoners tal van mogelijkheden om mee te doen. Ook het bedrijfsleven heeft een belangrijke rol als het gaat om de ontwikkeling van de lokale samenleving. Bedrijven doen mee aan het scheppen en in stand houden van een gezond functionerende cultureel-maatschappelijke, sociale en economische omgeving. Dit doen zij door faciliteiten, kennis, tijd en energie beschikbaar te stellen voor projecten die dat nodig hebben.

3.5. De rol en positie van de gemeente

In de Wmo wordt er expliciet van uitgegaan dat de gemeente de regisseursrol op zich neemt en de uitvoering overlaat aan anderen. Deze rol wordt in het algemeen gedefinieerd in die zin dat de gemeente doelen stelt en samenwerking en ontwikkelingen op gang brengt (door middel van bijvoorbeeld subsidies).

Deze regisserende rol komt overeen met de ambitie die het gemeentebestuur in haar coalitieakkoord heeft uitgesproken. Daarbij dient wel te worden vermeld dat in een steeds complexer wordende omgeving de gemeente slechts één van de spelers op maatschappelijke gebied kan zijn. Er zijn grenzen aan de rol die de gemeente kan spelen. De gemeente kan immers niet het hele maatschappelijke wel en wee beheersen of regisseren. Het beleid dient samen met de inwoners, woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen, verenigingen, organisaties en de markt te worden ontwikkeld en uitgevoerd.

De positie die de gemeente heeft als het gaat om haar eigen (regie)rol, strookt niet altijd met het beeld dat instellingen en doelgroepen of cliënten hebben van de rol die de gemeente moet vervullen. Vaak is sprake van een zeker dilemma: de gemeente vindt dat zij vooral moet regisseren en faciliteren. Instellingen en inwoners vinden daarentegen soms dat de gemeente verder moet gaan en meer zaken zelf moet organiseren of veel strakker moet aansturen. De komende vier jaar zal de gemeente Korendijk zich actief opstellen om binnen dit krachtenveld een effectieve en efficiënte rol te ontwikkelen en uit te voeren.

3.6. Samenvatting

In de gemeente Korendijk is de maatschappelijke en sociale problematiek relatief beperkt maar de belangrijke **maatschappelijke trends** zullen niet aan onze gemeente voorbijgaan.

Het gemeentebestuur van Korendijk wil op een actieve en gerichte wijze investeren in de sociale cohesie en de volksgezondheid in de gemeente en heeft de **ambitie** om van de Wmo een succes te maken, samen met de burgers en lokale partners.

Bij de uitvoering van de Wmo hanteert het gemeentebestuur het **uitgangspunt** dat de bestaande activiteiten worden gehandhaafd. De ontwikkeling van nieuw beleid en activiteiten zal plaatsvinden op **drie prioriteiten**: levensloop bestendige kernen, ondersteuning van activiteiten voor jeugd en jongeren, en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.

Het gemeentebestuur wil de Wmo uitvoeren vanuit een samenhangende **visie** op de inrichting van de Korendijkse samenleving. Deze visie kan worden samengevat in negen krachtige uitgangspunten:

1. *De burger centraal en inzetten op cliëntgerichtheid: niemand wordt van het kastje naar de muur gestuurd en zo min mogelijk bureaucratie.*
2. *Alle burgers in Korendijk nemen op een gelijkwaardige manier deel aan alle aspecten van het dagelijks leven en het gemeentebestuur ondersteunt en stimuleert de burgers daarin, los van signatuur.*
3. *Korendijk is een gemeente met betrokken inwoners die meedoen en waar mogelijk elkaar een handje helpen.*
4. *Korendijk voorkomt door preventieve en algemene maatregelen de behoefte aan ondersteuning zoveel mogelijk.*
5. *De gemeente streeft naar kwalitatieve en doelmatige voorzieningen, waarbij marktwerking een instrument kan zijn om dat te bereiken.*
6. *Korendijk zoekt de balans tussen eigen verantwoordelijkheid en het ondersteunen van kwetsbare burgers in haar gemeente.*
7. *Korendijk kan en wil het niet alleen regelen.*
8. *De gemeente Korendijk streeft naar creatieve oplossingen en maakt keuzes om de maatschappelijke ondersteuning houdbaar en betaalbaar te houden: met hetzelfde geld meer doen.*
9. *De gemeente Korendijk werkt bij de uitvoering van beleid samen met andere gemeenten binnen en buiten de Hoeksche Waard.*

De gemeente Korendijk zal zich de komende jaren actief opstellen om de **positie en rol** van de gemeente op het gebied van de Wmo verder te ontwikkelen.

4. Samen met burgers en organisaties

'Meedoen' aan de samenleving, ook van kwetsbare burgers, is de basis van de Wmo. Centraal daarbij staat dat het beleid en de activiteiten beter moeten aansluiten bij de behoeften en de directe leefomgeving van mensen. En waar kan dat beter dan in de gemeente? Dat is de plaats waar mensen wonen en zo nodig zorg ontvangen. De gemeente weet wat er leeft onder de inwoners en kan waar nodig lokaal beleid 'op maat' ontwikkelen en (laten) uitvoeren. Om dit maatwerk te kunnen verrichten is het dan wel nodig dat de inwoners daadwerkelijk betrokken worden en 'meedoen' bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid.

Het gemeentebestuur van Korendijk heeft het betrekken van inwoners hoog in het vaandel staan. In het Coalitieprogramma 2006 - 2010 vormen burgerparticipatie en communicatie de belangrijkste speerpunten en zijn hiervoor extra middelen opgenomen.

Het gemeentebestuur van Korendijk is van mening dat burgerparticipatie ook in de voorbereiding en uitvoering van de Wmo van zeer groot belang is. Goed georganiseerde participatie levert tevreden burgers en betrokken professionals op. Burgerparticipatie is van belang in de beleidsvoorbereiding, de besluitvorming en de uitvoering.

4.1. Participatie tijdens de beleidsvoorbereiding

Om de inwoners daadwerkelijk te betrekken bij het beleid is het van belang om al tijdens de 'keukenfase' van het beleid inspraak te organiseren. Daarom heeft in Korendijk de burgerparticipatie in de beleidsvoorbereiding van het 'Beleidsplan Wmo / Nota volksgezondheid' een belangrijke plaats gekregen. Deze is op de volgende wijze ingevuld:

- *de organisatie van een bijeenkomst voor inwoners, organisaties en instellingen in de eerste fase van de beleidsvoorbereiding (31 oktober 2007);*
- *de presentatie van het conceptbeleidsplan in de rubriek 'Gemeentenieuws' van huis-aan-huisblad De Schakel en op de website van de gemeente (19 juni 2008);*
- *de presentatie van het 'Conceptbeleidsplan Wmo / Nota volksgezondheid' op een speciale bijeenkomst voor inwoners, organisaties en instellingen (burgerconferentie 3 juli 2008).*

4.2. Participatie in de besluitvorming

Burgers en belanghebbende organisaties in Korendijk zijn bij de besluitvorming van het Wmo-beleid betrokken conform artikel 150 van de Gemeentewet. Daarbij is de volgende procedure toegepast:

- *Ter inzage legging en bekendmaking van het beleidsvoornemen vanaf 31 juli 2008.*
- *De mogelijkheid om gedurende zeven weken schriftelijk of mondeling de zienswijze op de plannen kenbaar te maken.*
- *Eindverslag met een overzicht van de inspraakreacties en een toelichting op de resultaten daarvan.*
- *Besluitvorming hierover in het College van B&W in september.*
- *Bespreking in de Raadscommissie van 7 oktober 2008.*
- *Vaststelling in de raadsvergadering van 4 november 2008.*

4.3. Participatie tijdens de uitvoering

Tijdens de voorbereiding van dit beleidsplan met de gemeenteraad en in de burgerbijeenkomsten is uitgebreid gesproken over de wijze waarop de participatie van de burgers in de Wmo verder gestalte moet krijgen. Daarbij zijn verschillende scenario's en modellen aan de orde geweest. Op basis van deze discussie is de keuze gemaakt de burgerparticipatie tot 2011 op vier concrete manieren in te vullen:

Wmo-adviesraad

De afgelopen jaren kreeg de burgerparticipatie in Korendijk vorm door het voeren van overleg met vertegenwoordigers van doelgroepen of belangenorganisaties. Centraal daarin stond het overleg met de Stichting Adviesraad Senioren en Gehandicapten Korendijk.

Binnen het kader van de Wmo wil het gemeentebestuur deze Stichting Adviesraad Senioren en Gehandicapten Korendijk laten opgaan in een Wmo-adviesraad. De Wmo-adviesraad krijgt daarbij de volgende taken:

- *het gevraagd of ongevraagd adviseren van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Korendijk over het maken van beleid, de uitvoering en de evaluatie van de Wmo;*
- *het functioneren als onafhankelijk overlegorgaan;*
- *het geven van voorlichting en informatie;*
- *het inventariseren en bundelen van klachten betreffende de uitvoering van de Wmo².*

In de Wmo-adviesraad zijn zoveel mogelijk aandachtsgroepen vertegenwoordigd waarvoor de Wmo van belang is. In de gemeente Korendijk betreft het in ieder geval: ouderen, mensen met een beperking, jongeren en sociale minima. Daarnaast maken vertegenwoordigers van organisaties die een belangrijke rol vervullen binnen de Wmo deel uit van de Wmo-adviesraad. Het betreft onder andere een vertegenwoordiger van de kerken en vanuit de (O)GGZ.

De Wmo-adviesraad krijgt een formele positie in het adviseren van het gemeentebestuur over alle zaken die de Wmo betreffen. Dit laat onverlet dat de gemeente op belangrijke nieuwe ontwikkelingen en beleidswijzigingen aan organisaties en instellingen de gelegenheid zal bieden om formeel in te spreken of op andere wijze de eigen zienswijze kenbaar te maken.

Nadere uitwerking

De definitieve taken, werkwijze en samenstelling van de Wmo-adviesraad zal in een verordening worden uitgewerkt. Hierbij zal ook een uitwerking van de kosten plaatsvinden. De verwachting is dat dit binnen het bestaande budget ad € 2.500,00 gerealiseerd kan worden.

De Wmo-conferentie

Eenmaal per jaar wordt in samenwerking met de Wmo-adviesraad in de gemeente Korendijk een Wmo-conferentie georganiseerd. Op deze bijeenkomst vindt rapportage plaats over de voortgang van de Wmo in Korendijk en de belangrijkste beleidsinitiatieven die aan de orde zijn. Als basis daarvoor wordt de jaarrapportage gebruikt die ten behoeve van de 'horizontale verantwoording' (zie hiervoor ook paragraaf 5.3) jaarlijks dient te worden gepubliceerd. Tevens biedt deze conferentie de gelegenheid een Wmo-thema dat voor de gemeente van belang is verder uit te diepen, bijvoorbeeld met inzet van een externe spreker. Voor deze jaarlijkse bijeenkomst worden alle vertegenwoordigers van Korendijkse organisaties en instellingen uitgenodigd, maar ook individuele geïnteresseerde burgers zijn van harte welkom.

Het doel is met de organisatie van de conferentie een jaarlijks terugkerend evenement te realiseren waarbij de 'sociale staat' van de Korendijkse samenleving op herkenbare wijze op de agenda staat. Met de gerichte organisatie van een dergelijke bijeenkomst die onder-steund wordt door het gehele gemeentebestuur, kan een belangrijke stimulans worden gegeven aan het verenigingsleven, mantelzorg, vrijwilligerswerk et cetera in de gemeente.

Nadere uitwerking

In een afzonderlijk plan van aanpak zal de Wmo-conferentie nader worden uitgewerkt. Hierbij zal ook de uitwerking van de kosten plaatsvinden. Geraamd wordt een jaarlijks bedrag van € 3.000,00.

Cliëntenparticipatie

Bijzondere aandacht is nodig voor de participatie en inspraak van inwoners van Korendijk die in het kader van de Wmo gebruik maken van individuele voorzieningen. Het betreft daarbij onder andere de voorzieningen op het gebied van hulp bij het huishouden, wonen en vervoer, maar ook de warme maaltijdvoorziening, alarmering et cetera. Een belangrijk instrument om de inbreng van deze groep cliënten te betrekken bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering is het cliënttevredenheidsonderzoek. (Zie hiervoor paragraaf 5.3.) Daarnaast zal op individueel niveau een zorgvuldige registratie van klachten en de omgang met deze klachten worden ontwikkeld en ingevoerd.

Voor cliënten die hulp bij het huishouden ontvangen van een zorginstelling is de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) van belang. De WMCZ regelt de inspraak van cliënten op het beleid van de zorginstelling. De gemeente Korendijk heeft in de aanbestedingsvoorwaarden opgenomen dat de uitvoerende zorgorganisaties verplicht de medezeggenschap op deze wijze uitvoeren en aan de gemeente de resultaten rapporteren.

² De Wmo-adviesraad heeft geen taak in het beoordelen of behandelen van individuele klachten of situaties.

Het cliënttevredenheidsonderzoek en de rapportages over de klachtenregistratie en de georganiseerde medezeggenschap binnen de zorginstellingen worden opgenomen in de jaarlijkse rapportage over de Wmo en besproken in de gemeenteraad. Op basis hiervan kan bijstelling van de uitvoeringspraktijk plaatsvinden.

Wmo-participatie op regionaal niveau

Een belangrijk deel van het Wmo-beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd op het regionale niveau van de Hoeksche Waard. Veel organisaties en instellingen verrichten hun diensten of organiseren hun activiteiten ook op regionaal niveau. Dit beleid en deze activiteiten zullen in het kader van het nog te ontwikkelen regionaal beleidsplan Wmo / volksgezondheidsbeleid in kaart worden gebracht. Daarbij zal tevens worden meegenomen hoe de participatie van betrokken instellingen, organisaties en instanties op effectieve en doelmatige wijze kan worden ingericht.

4.4. Samenvatting

Het gemeentebestuur van Korendijk vindt het zeer belangrijk dat de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van de Wmo en het volksgezondheidsbeleid samen met de burgers van Korendijk tot stand komt.

De **participatie in de voorbereiding van het beleidsplan** krijgt vorm en inhoud door diverse publicaties en door middel van inspraakbijeenkomsten.

De **participatie in de besluitvorming** krijgt gestalte via een formele inspraakprocedure conform artikel 150 van de Gemeentewet.

De **cliëntparticipatie** krijgt vorm door cliënttevredenheidsonderzoek en afspraken met uitvoerende instellingen.

De **participatie tijdens de uitvoering** wordt vormgegeven op vier manieren: de instelling van een Wmo-adviesraad, een jaarlijkse Wmo-conferentie, concrete invulling van cliëntenparticipatie en participatie op regionaal niveau. De taken van de Wmo-adviesraad zullen in een verordening nader worden uitgewerkt.

5. Belangrijke uitvoeringsaspecten van de Wmo en het volksgezondheidsbeleid

In hoofdstuk 3 staat omschreven waarvoor de gemeente Korendijk wil gaan. In dat hoofdstuk staan de ambitie en de visie verwoord die de basis vormen voor de inzet van de gemeente in de komende vier jaar. In hoofdstuk 4 staat uitgewerkt dat de gemeente deze visie en ambitie graag samen met de inwoners van gemeente Korendijk wil uitvoeren.

Om deze ambitie en voornemens waar te maken dient echter rekening te worden gehouden met een aantal belangrijke aspecten die bij de uitvoering van groot belang zijn. Het betreft de regionale samenwerking, de dwarsverbanden met andere beleidsterreinen, de horizontale verantwoording en de communicatie. In dit hoofdstuk worden deze aspecten beknopt nader uitgewerkt.

5.1. Regionale samenwerking

Het Wmo-beleid in Korendijk is op de eerste plaats lokaal beleid. Op lokaal niveau kan maatwerk aan burgers worden geleverd. Juist op lokaal niveau kan de gemeente met inwoners in gesprek gaan, weten wat er speelt en welke voorzieningen of creatieve oplossingen daar nodig zijn. Het aansluiten bij de individuele en lokale behoeften is de basisgedachte van de Wmo. Bij de uitvoering is het echter van groot belang samen te werken op regionaal niveau. Daarbij is telkens de vraag in welke mate de samenwerking op regionaal niveau de lokale activiteiten versterkt.

De gemeente Korendijk werkt al in ruime mate samen met andere gemeenten. In het algemeen is daarbij sprake van twee schaalniveaus:

Samenwerking Hoeksche Waard

De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard werken op verschillende Wmo-terreinen al nauw samen. Het betreft bijvoorbeeld de organisatie en aanbesteding van de hulp bij het huishouden en de aanbesteding van de Wmo-voorzieningen. Ook de projecten die worden uitgevoerd onder de vlag van de Regionale Agenda Samenleving hebben een directe relatie met de Wmo en het volksgezondheidsbeleid. De verwachting is dat een verdere samenwerking op het niveau van de Hoeksche Waard een belangrijke bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het Wmo- en volksgezondheidsbeleid in Korendijk. Daarom hebben de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard inmiddels het besluit genomen tot verdere samenwerking op het gehele terrein van de Wmo. Het gezamenlijke beleid zal in 2008 in een regionaal Wmo-beleidsplan worden uitgewerkt. (September 2008)

Samenwerking Zuid-Hollandse Eilanden

De gemeente Spijkenisse fungeert als centrumgemeente bij de uitvoering van activiteiten op het gebied van maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid (prestatievelden 7,8 en 9). De centrumgemeente ontvangt een specifieke doeluitkering voor de uitvoering van de activiteiten die in samenspraak met de vijftien gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden wordt ingezet. Sinds 1988 houden de vijftien gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden een Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD-ZHE) in stand die een groot aantal taken uitvoert op het gebied van de gezondheidszorg. De bestaande samenwerking op bovenstaande terreinen zal in principe de komende beleidsperiode worden voortgezet. Daarbij zal de gemeente Korendijk zich in de bestaande samenwerkingsverbanden actief opstellen om de kwaliteit van de geleverde diensten optimaal te laten aansluiten bij wat in onze gemeente nodig is.

Van belang is te onderkennen dat de middelen die de gemeente Spijkenisse ontvangt onvoldoende zijn om voldoende eigen opvangcapaciteit te realiseren. Onderzocht wordt wat de omvang van dit probleem is, wat de wensen zijn van de uit de Zuid-Hollandse gemeenten en wat de financiële consequenties zijn voor de centrumgemeente en de individuele gemeenten.

5.2. Dwarsverbanden tussen prestatievelden en beleidsterreinen

De Wmo en het volksgezondheidsbeleid kan niet los worden gezien van andere beleidsterreinen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Onderstaand schema geeft een overzicht van de dwarsverbanden.

Beleidssterrein	Prestatieveld
Werk en inkomen (WWB)	1, 3, 5, 6, 7, 8 en 9
Schuldhulpverlening en armoede	3, 5 en 9
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	1 en 6

Openbare Orde en Veiligheid	1, 2,7, 8 en 9
Onderwijs	1 en 2

Een grote uitdaging binnen de Wmo is te komen tot een samenhangende en integrale benadering. Niet alleen door externe instellingen beter te laten samenwerken maar ook binnen de gemeente zelf. Hier ligt een belangrijke taak voor het gemeentelijk managementteam. Zij kan er voor zorgdragen dat waar nodig nauw overleg plaatsvindt tussen de verschillende portefeuillehouders en de betrokken ambtelijke medewerkers. Uitgangspunt is een cliëntgerichte organisatie waarin het probleem of vraag van de burger centraal staat.

Een belangrijk voorbeeld van een samenhangende aanpak is het 'Integraal Veiligheidsplan 2008 gemeente Korendijk'. In dit plan worden in nauwe samenwerking door politie, Openbaar Ministerie en gemeente een groot aantal concrete maatregelen en speerpunten geformuleerd die in samenhang zowel de veiligheid als de leefbaarheid in de gemeente moeten verbeteren.

5.3. Horizontale verantwoording

Kenmerkend voor de Wmo is het 'horizontale sturingsmodel'. Daarbij heeft de rijksoverheid alleen de globale randvoorwaarden aangegeven. Binnen deze randvoorwaarden is het vervolgens de taak van de gemeente om verantwoording af te leggen aan de lokale samenleving door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken. Wettelijk is vastgelegd dat de gemeente jaarlijks de uitkomsten van een cliënttevredenheidsonderzoek publiceert. Tevens dienen de belangrijkste gegevens over de prestaties en vorderingen op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning te worden geregistreerd en gepubliceerd.

Deze horizontale verantwoordings- en rapportageplicht stelt hoge eisen aan het monitoren en 'meten' van de activiteiten die worden uitgevoerd en de resultaten die daarbij worden geboekt. In Korendijk worden in de praktijk veel gegevens geregistreerd of vastgelegd, maar ontbreekt nog een systematische verzameling, rubricering en analyse van deze gegevens.

Het gemeentebestuur van Korendijk ziet de Wmo als aanleiding om een samenhangende aanpak voor de monitoring en rapportage van beleid te ontwikkelen. Belangrijke aspecten daarbij zijn:

- *Systematische verzameling, rubricering en analyse van gegevens in de Wmo-jaarrapportage*
Op basis van een overzicht van bestaande beleidsprocessen, aanbestedingen, subsidieverstrekingen en cetera zal een format worden opgesteld van de kengetallen en concrete (voortgangs)gegevens die de gemeente wil verzamelen en publiceren. Waar nodig zullen afspraken gemaakt worden met interne afdelingen en externe partijen om deze gegevens tijdig periodiek aan te leveren. In sommige gevallen kan het noodzakelijk zijn aanvullende informatie te verzamelen of opdracht daartoe te verstrekken.
- *Cliënttevredenheidsonderzoek*
Jaarlijks zal een cliënttevredenheidsonderzoek worden uitgevoerd. Met name zal daarbij de tevredenheid worden gemeten van de cliënten die gebruik maken van individuele voorzieningen.
- *Benchmarking³*
Een belangrijk middel om de voortgang van de activiteiten en de resultaten van deze activiteiten te meten en te vergelijken met andere gemeenten vormt de systematiek van de benchmark. In samenwerking met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard wordt een extern bureau ingeschakeld voor het uitvoeren van een jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek en een benchmark. Waar mogelijk zal deze informatie betrokken worden bij de rapportage over de resultaten van de Wmo. De kosten voor de uitvoering hiervan bedragen voor de gemeente Korendijk € 7.750,00 per jaar.
- *Nadere uitwerking*
Om alle aspecten met betrekking tot de horizontale verantwoording en rapportage nader uit te werken, wordt in samenwerking met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard een afzonderlijk plan van aanpak opgesteld. De kosten hiervan worden vooralsnog gedekt door de Regionale Agenda Samenleving.

³ Benchmarking is het samenstellen van een rapport waarin de resultaten van bijvoorbeeld gemeenten op het gebied van de Wmo met elkaar worden vergeleken.

5.4. Subsidieprogramma

In de gemeente Korendijk wordt jaarlijks vóór 1 april een ontwerpssubsidieprogramma opge-steld voor het daaropvolgende boekjaar. Dit subsidieprogramma bevat per te subsidiëren instelling of groep van instellingen de specifieke doelstellingen voor de uitvoering van het lokaal sociaal beleid in Korendijk. De uitwerking vindt plaats binnen het vastgestelde beleidskader bestaande uit vier hoofdlijnen:

- *sociale samenhang in de verschillende dorpskernen en het Korendijkse als geheel;*
- *participatie;*
- *ontplooiing;*
- zelfredzaamheid.

Binnen het kader van het Wmo-beleid blijven bovenstaande hoofdlijnen zoals vastgelegd in het beleidskader voornamelijk de basis vormen voor het jaarlijks op te stellen subsidiebeleid. Het subsidiebeleid zal in 2009 worden geëvalueerd.

5.5. Communicatie

Om de visie op de Wmo werkelijkheid te laten worden is communicatie met alle burgers van de gemeente Korendijk van groot belang. In de eerste plaats om mensen en organisaties te informeren, maar ook om hen te motiveren en te activeren. Doel van de communicatie is om zoveel mogelijk draagvlak te bereiken zodat zoveel mogelijk mensen daadwerkelijk 'meedoen' en zodoende de Wmo mogelijk te maken op een aanvaardbare, betaalbare en toekomstbestendige manier.

Bij de uitvoering van de communicatie zal direct worden aangesloten bij de activiteiten omtrent participatie zoals uitgewerkt in Hoofdstuk 4. Daarnaast is het van belang de communicatie op te zetten in nauwe samenwerking met de activiteiten vanuit de Gemeentewinkel.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij vormt de informatie en communicatie naar de doelgroep ouderen. Met name de groep (oudere) ouderen hebben belang bij goede informatie over de Wmo en de Wmo-voorzieningen. Deze doelgroep heeft vaak nog geen toegang tot internet en is ook via de lokale media moeilijk te bereiken. Het verlagen van de schroom om zelf het initiatief te nemen om contact op te nemen met de gemeente kan voor deze doelgroep een oplossing bieden. Bij een eventuele nadere uitwerking van het project "signalering" dient hier aandacht aan besteed te worden.

Nadere uitwerking

Om alle aspecten van de communicatie nader uit te werken zal, in samenhang met de overige communicatieactiviteiten, een communicatieplan worden voorbereid, dat recht zal doen aan de behoeften en belevingswereld van de Korendijkse bevolking. Een belangrijke leidraad daarbij is dat zal worden voortgebouwd op de huidige werkwijze om het beleid interactief op te stellen samen met burgers en instellingen in Korendijk. Voor de ontwikkeling en uitvoering hiervan zal zoveel als mogelijk aangesloten worden bij de huidige communicatieactiviteiten.

5.6. Samenvatting

Om het Wmo- en volksgezondheidsbeleid op succesvolle wijze uit te voeren dient rekening te worden gehouden met een aantal belangrijke **uitvoeringsaspecten**.

Naast het lokale beleid is het noodzakelijk een groot aantal zaken door middel van **regionale samenwerking** vorm te geven. Deze samenwerking vindt plaats op het niveau van de Hoeksche Waard en op het niveau van de Zuid-Hollandse Eilanden.

Het Wmo-beleid en het volksgezondheidsbeleid kennen een groot aantal **dwarsverbanden** tussen prestatievelden en beleidsterreinen. De uitdaging is een samenhangende en integrale aanpak tot stand te brengen.

Voor het gemeentebestuur van Korendijk is de **horizontale verantwoording** belangrijk.

Aspecten daarbij zijn:

- *systematische verzameling, rubricering en analyse van gegevens;*
- *cliënttevredenheidsonderzoek;*
- *benchmarking.*

De uitvoering zal in een afzonderlijk plan van aanpak worden voorbereid.

Om de visie op de Wmo werkelijkheid te laten worden is **communicatie** met alle burgers van de gemeente Korendijk van groot belang. Om alle aspecten van de communicatie nader uit te werken zal, in samenhang met de overige communicatieactiviteiten, een communicatieplan worden voorbereid. Voor de communicatie is geen geormerkt budget beschikbaar.

6. Het financiële kader

Zoals toegelicht in Hoofdstuk 1 komt de Wmo in de plaats van de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en voor een deel van de AWBZ. De Wmo is daarbij niet ingezet als een bezuiniging. Desalniettemin is er bij de opstelling van deze beleidsnota nog sprake van onduidelijkheid over alle financiële aspecten die van belang zijn.

Zoals is weergegeven in Hoofdstuk 3 heeft het gemeentebestuur hoge ambities wat betreft de uitvoering van de Wmo. Het budget is echter beperkt. In de kadernotitie Wmo-beleidsplan is vastgelegd dat het budget wat in 2007 beschikbaar was, in principe uitgangspunt is voor de Wmo in de komende vier jaar. De dekking van nieuwe activiteiten dient in principe te worden gevonden binnen het huidige beschikbare budget. Voordelen die worden behaald bij de aanbesteding bieden mogelijkheden daartoe. Daarnaast worden projectmatige subsidies of bijdragen geworven.

6.1. Budgetten

Voor de uitvoering van de activiteiten die vallen onder de Wmo en de volksgezondheid was in 2008 in de gemeente Korendijk ruim 3,6 miljoen euro beschikbaar. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beschikbare middelen, gerangschikt per prestatieveld⁴.

Prestatieveld 1	€ 1.146.800,00
Prestatieveld 2	€ 1.057.400,00
Prestatieveld 3	€ 116.100,00
Prestatieveld 4	
Prestatieveld 5	€ 87.900,00
Prestatieveld 6	€ 1.236.500,00
Prestatieveld 7	Regionaal
Prestatieveld 8	Regionaal
Prestatieveld 9	Regionaal
Prestatieveld 10	€ 119.700,00
Totaal	€ 3.648.300,00

6.2. Onzekerheden en risico's

Met betrekking tot het financiële kader is er een aantal ontwikkelingen waarvan de uitkomsten op dit moment nog niet kunnen worden overzien:

- *De aanbesteding van de hulp bij het huishouden levert op dit moment (2007 en 2008) een beperkt financieel voordeel op. Daartegenover staat dat door een wetswijziging met betrekking tot de inzet van alphahulpen (wetswijziging Bussemaker) de kosten vanaf 2009 sterk zullen stijgen. Daarnaast zal op langere termijn naar verwachting sprake zijn van een stijging van de vraag naar ondersteunende diensten door de demografische ontwikkelingen (vergrijzing) en vermaatschappelijking van de zorg. Dit betekent meer zorgbehoevende ouderen en mensen met een beperking en zwaardere problematiek waarvoor waarschijnlijk geen geld van het Rijk wordt ontvangen.*
- *De Wmo kent een aantal procesverplichtingen waarvoor de gemeente geen extra middelen ontvangt. Onder andere het uitvoeren van cliënttevredenheidsonderzoeken en het communiceren met inwoners over de Wmo. Een nieuwe taak van de gemeente is het bieden van advies, informatie en cliëntondersteuning (Wmo-loket). De bijdragen van het Rijk voor de uitvoering van deze taken zijn te laag om deze naar behoren uit te voeren.*

⁴ In bijlage2 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de bedragen per prestatieveld.

Het is van belang de financiële ontwikkelingen binnen de Wmo nauwgezet te volgen, zodat tijdig en waar mogelijk op de ontwikkelingen kan worden geanticipeerd.

6.3. Financiële vertaling in Korendijk

In dit beleidsplan wordt in de prestatievelden een aantal (nieuwe) activiteiten vermeld. Voor een belangrijk deel betreft het activiteiten die al in het Coalitieprogramma 2006 - 2010 of de Regionale Agenda Samenleving zijn opgenomen en daarin ook financieel zijn verantwoord. Daarnaast wordt in de prestatievelden een aantal (nieuwe) activiteiten genoemd die in financieel opzicht nog niet zijn gedekt. Ook in Hoofdstuk 4 en 5 van dit beleidsplan zijn nieuwe initiatieven op het gebied van burgerparticipatie, monitoring en rapportage en communicatie opgenomen met financiële consequenties. De nog niet gedekte nieuwe activiteiten zullen jaarlijks door college en raad worden beoordeeld op nut en noodzaak, waarna wel of niet tot uitvoering overgegaan kan worden. Samengevat betreft het de volgende activiteiten:

Plaats	Activiteit	Bedrag
Hoofdstuk 4	Uitwerking participatie (Wmo adviesraad)	p.m.
	Wmo-conferentie	3.000,00
Hoofdstuk 5	Horizontale rapportage (wettelijke taak)*	7.750,00
Hoofdstuk 5	Uitwerking communicatie**	p.m.
Prestatieveld 1	Signalering *	10.000,00
	Impulsproject	2.500,00
	Sportstimulering**	p.m.
Prestatieveld 2	Bijdrage diverse projecten jeugdbeleid*	38.010,00
Prestatieveld 4	Project ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers*	20.000,00
	Waardering vrijwilligers*	5.000,00
Prestatieveld 7	Maatschappelijke opvang*	11.000,00
Prestatieveld 10	Monitor gezondheid*	4.000,00

* deze posten zijn reeds in de Kadernota 2009 opgenomen.

** voor deze posten is geen geormerkt budget beschikbaar

Een toelichting op bovenstaande bedragen en potentiële dekking is waar mogelijk meegenomen in de afzonderlijke prestatievelden.

Daarnaast zijn de volgende opmerkingen van belang:

- Oud voor nieuw

In dit beleidsplan is het uitgangspunt ingenomen dat de bestaande activiteiten worden voortgezet. De komende jaren kan echter uit evaluaties blijken dat bestaand beleid onvoldoende voldoet en beter gestopt of afgebouwd kan worden. Hierdoor ontstaat financiële ruimte voor nieuwe activiteiten; hierbij rekening houdend met de overige gemeentelijke ambities, beschikbare budgetten en wensen van college en raad.

- Interne en externe capaciteit

Voor het ontwikkelen van nieuwe activiteiten en een goede aansturing van deze activiteiten kan extra ambtelijke capaciteit nodig zijn. Bij de doorontwikkeling van de projecten en plannen dient hiermee rekening te worden gehouden. De raad zal hier, door middel van de Planning & Control Cyclus, nadrukkelijk bij betrokken worden. Ook bij samenwerkings-partners dient rekening te worden gehouden met inzetbare personele capaciteit.

- Planning

Niet alle activiteiten hoeven direct in 2008 van start te gaan. Jaarlijks zullen nieuwe activiteiten door het college en raad worden beoordeeld op nut en noodzaak. Als tot uitvoering kan worden overgegaan dan dient in de planning rekening te worden gehouden met de financiën en de interne- en externe capaciteit.

DEEL 2

De prestatievelden

Prestatieveld 1: Bevorderen van sociale samenhang

Prestatieveld 1 betreft activiteiten die een bijdrage leveren aan een woonomgeving waar bewoners zich goed voelen en vertrouwen hebben in de buurt. Het gaat daarbij niet alleen om de fysieke inrichting van de woonomgeving, maar ook om een goed functionerend leefklimaat met een sterke sociale samenhang.

1. Inhoud prestatieveld

Een goed woon- en leefklimaat is belangrijk voor bewoners. Het draagt bij aan hun gezondheid en zelfredzaamheid. Daarbij gaat het niet alleen om hoe de buurt eruit ziet, maar vooral ook om de sociale samenhang in wijken en buurten. Hebben bewoners iets voor elkaar over? De gemeente kan een dergelijk klimaat stimuleren en faciliteren, maar nooit alléén realiseren. Essentieel is dat inwoners zelf een actieve rol vervullen als vrijwilligers. Bijvoorbeeld als overblijfmoeder, vrijwilliger in een sport- of culturele organisatie, of huisbezoeker vanuit kerk of andere maatschappelijke instelling. Ook de inzet van de burgers met beperkingen is daarbij van belang. Het zijn uiteindelijk de bewoners zelf die voor samenhang moeten zorgen.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

De raakvlakken van dit prestatieveld met het volksgezondheidsbeleid zijn groot. Gezondheid heeft niet alleen te maken met (het voorkomen van) ziekte en gebrek, maar ook met het algemeen lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden van burgers. Dit betekent dat maatschappelijke participatie bijdraagt aan de gezondheid van mensen. Belangrijke beleidsdoelen binnen dit kader zijn bijvoorbeeld het verwerven van inzicht in de lokale gezondheidssituatie van de bevolking, het bewaken van gezondheidsaspecten en het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Prestatieveld 1 is in feite waar de Wmo in de kern over gaat. Binnen dit prestatieveld horen immers alle activiteiten die de sociale cohesie en 'civil society' van buurt en gemeente versterken. Daardoor raakt dit prestatieveld alle andere prestatievelden én diensten en producten van het gemeentelijke beleid.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

Binnen het kader van het brede welzijnsbeleid zijn de afgelopen jaren in Korendijk diverse activiteiten en initiatieven ontstaan. Deze activiteiten richten zich op:

- *Het realiseren van leefbare dorpskernen en buurten*
Bijvoorbeeld het realiseren van toegankelijke woningen, openbare ruimten, voorzieningen en accommodaties, een veilige openbare ruimte en goede voorzieningen voor ontmoeting, recreatie en spel.
- *Het ontwikkelen en - zo mogelijk - in stand houden van accommodaties*
Bedoeld worden accommodaties waar inwoners bij elkaar komen voor ontmoeting, ontspanning, sport en spel.
- *Het gebruik van deze accommodaties*
Het hebben van accommodaties is één. Vervolgens is het van belang voldoende en aantrekkelijke activiteiten te hebben op het gebied van ontplooiing, ontmoeting, sport, muziek, hobby et cetera. Om deze activiteiten te organiseren is een gezond en krachtig verenigingsleven nodig.
- *Beheer van de dorpskernen en de buurten*
Het betreft hier activiteiten die erop gericht zijn om burgers en organisaties van burgers te betrekken bij beheer en onderhoud van de eigen wijk.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op deze terreinen reeds in Korendijk worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen in Korendijk

Naast de vele 'reguliere' activiteiten die in de gemeente Korendijk worden uitgevoerd, is sprake van een aantal belangrijke nieuwe ontwikkelingen waaraan veel aandacht wordt besteed. Samengevat betreft het ontwikkelingen op de volgende terreinen:

- Wonen, welzijn en zorg

Binnen het domein wonen, welzijn en zorg is (zowel landelijk als lokaal) sprake van grote veranderingen. Steeds vaker wordt wonen aangeboden in combinatie met zorg in zoge-naamde woonzorgcombinaties. Inwoners moeten zelf kunnen kiezen welke woonkwaliteit en mate van zorg en welzijn het beste past bij hun behoeften. Dit kan variëren van geheel zelfstandig wonen tot een combinatie van wonen, zorg en welzijn. Ook de gemeente Korendijk heeft veel aandacht voor de ontwikkeling van beleid op dit terrein. Daarbij is het nodig dat de gemeente de aanbieders van wonen, welzijn en zorg stimuleert, faciliteert en ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van samenhangend beleid op dit terrein. De gemeente Korendijk sluit enerzijds aan bij het uitvoeren van deze activiteiten bij de regionale activiteiten die op dit gebied vanuit de RAS worden ontwikkeld. Daarnaast ziet Korendijk een belangrijke rol weggelegd voor de Korendijkse Regiegroep Wonen Zorg en Welzijn.

- Accommodatieonderzoek

In 2008 wordt door een gespecialiseerd extern bureau een inventarisatie gemaakt van alle accommodaties op gemeentelijke schaal en per dorpskern. Op basis van deze inventarisatie zal een integrale lange termijn visie worden opgesteld alsmede een plan van aanpak om de gewenste lange termijn situatie te bereiken.

- Versterking van het welzijnswerk

De sociaal-culturele activiteiten in Korendijk worden uitgevoerd door de Stichting Stimulans Korendijk. Stimulans heeft een breed aanbod aan cursussen en eenmalige activiteiten voor alle leeftijdsgroepen en verzorgt tevens de Vrijwilligersvacaturebank. Het jongerenwerk (opbouwwerk) wordt tot groep 7 uitgevoerd door Stimulans en voor jongeren vanaf groep 8 wordt dit samen met de jongerenwerker die in dienst is van de gemeente Korendijk uitgevoerd. De invoering van de Wmo heeft ook gevolgen voor het functioneren van het brede welzijnswerk. Van belang is dat het welzijnswerk aansluit bij visie, ambitie, doelstellingen en prioriteiten zoals geformuleerd in dit beleidsplan. Om de professionaliteit en kwaliteit van het welzijnswerk te versterken is mogelijk ook een verdere ontwikkeling van de organisatie (en de schaal van de organisatie) nodig. Bij het ontwikkelen van beleid op dit terrein zal worden aangesloten bij de activiteiten die binnen het kader van de RAS op dit gebied plaatsvinden.

- Externe ontwikkelingen

De maatschappij verandert in hoog tempo. Ontwikkelingen op het gebied van werk en inkomen, vergrijzing, inburgering en internationalisering zijn van grote invloed op het welzijn en de maatschappelijke samenhang binnen de gemeente. Voortdurend is daarbij ook sprake van nieuwe wet- en regelgeving vanuit de provinciale en landelijke overheid. Niet alle ontwikkelingen zijn daarbij te 'vangen' in bestaande beleidsprocessen en beleidsvoorname-mens. Van de gemeente wordt 'maatwerk' en specifieke aandacht verwacht. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld het speeltuinenbeleid, sportstimulering en breedtesport, vermaatschappelijk-king van de zorg, preventiebeleid et cetera. De gemeente wil met haar beleid op alerte en actieve wijze aansluiten bij ontwikkelingen die voor de Korendijkse samenleving van belang zijn.

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

Op de speciale raadsbijeenkomst en burgerconferentie ter voorbereiding van dit beleidsplan is het belang van dit prestatieveld veelvuldig aan de orde geweest. Een belangrijke wens daarbij was dat de huidige kernen in de gemeente een veel meer 'levensloopbestendig' karakter krijgen. Dat betekent dat de bestaande woningvoorraad aangepast moet worden. Met name in de sociale woningvoorraad zitten de problemen. De woningvoorraad was volgens een aantal aanwezigen te eenzijdig (er zijn met name eengezinswoningen) en er zijn te weinig seniorenwoningen. Levensloopbestendig wonen moet niet beperkt worden tot de oudere inwoners. Een belangrijk aandachtspunt is ook de ontgroening. Hoe kan er voor worden gezorgd dat jongeren in Korendijk blijven wonen, of er weer terugkeren nadat zij hun studie hebben voltooid? Daarvoor zijn bijvoorbeeld starterswoningen nodig, maar ook specifieke voorzieningen voor jongeren.

Een zeer belangrijk aandachtspunt is dat in elke kern basisvoorzieningen zoals een winkel, postagentschap et cetera blijven bestaan. In elke kern zou bijvoorbeeld een multifunctioneel steunpunt moeten komen met (bijvoorbeeld) huisartsenzorg, tandzorg, apotheek, fysiotherapie, Wmo-loket et cetera. De bestaande dorpshuizen voldoen daartoe nog niet. Het accommodatieonderzoek zal nadere richting moeten geven aan de gewenste ontwikkeling op dit gebied.

Concrete punten die verder genoemd werden zijn:

- *Organiseer de ontmoeting. De kerken kunnen en willen wat betreft het 'ontmoeten' een rol spelen. Ze beschikken over gebouwen en door het diaconaal werk bereiken ze ook veel inwoners.*
- *Er kunnen ook andere/creatieve oplossingen gevonden worden om voorzieningen in de kernen te behouden zoals maatschappelijke stages of dagbestedingactiviteiten voor cliënten van zorgvoorzieningen.*
- *Voor leefbaarheid is ook een toegankelijke openbare ruimte van belang. Belangrijke begrippen daarbij zijn bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid.*
- *Handhaving van regels is mede bepalend voor het toegankelijk houden van de openbare ruimte voor alle groepen bewoners.*

Doelstelling

Prestatieveld 1 is een breed prestatieveld waarbij verschillende doelstellingen worden nagestreefd. Het betreft onder andere doelstellingen op het gebied van leefklimaat, ontplooiingsmogelijkheden, kwaliteit van voorzieningen, keuzemogelijkheden en het bevorderen van sociale cohesie. Deze doelstellingen kunnen worden samengevat in één centrale doelstelling voor prestatieveld 1:

Het behouden en waar mogelijk verbeteren van het huidige niveau van sociale samenhang en leefbaarheid in zowel de verschillende kernen van Korendijk als in de gehele gemeente. Deze doelstelling is gericht op alle inwoners van Korendijk maar gezien hun kwetsbare positie is er specifieke aandacht voor ouderen en mensen met beperkingen.

5. Acties en speerpunten

In Korendijk zijn het afgelopen jaar op dit prestatieveld al verschillende nieuwe acties in gang gezet. Deze acties komen voort uit het Coalitieprogramma 2006 - 2010. Daarnaast worden in dit Wmo-beleidsplan nieuwe acties en speerpunten voorgesteld. Onderstaand worden de acties beknopt toegelicht.

Project "Signalering"

In opdracht van de gemeenteraad loopt er een onderzoek naar de wenselijkheid van signalering. Het centrale doel van een dergelijk project is een bijdrage te leveren aan een situatie waarin ouderen in de gemeente Korendijk zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en optimaal kunnen participeren in de samenleving. Vraag daarbij is op welke wijze problemen en knelpunten bij ouderen tijdig gesignaleerd kunnen worden. Ook is het van belang om te onderzoeken of de kerken hierbij een rol kunnen spelen. *(In het projectplan worden de kosten voor de uitvoering nader uitgewerkt. Deze zijn afhankelijk van de wijze van uitwerking. Hiervoor een indicatief bedrag opgenomen van € 10.000,00)*

Seniorenbeleid

Nederland vergrijsst. De samenleving verandert en iedereen krijgt er mee te maken. Ook in Korendijk zal de samenstelling van de bevolking de komende jaren fors veranderen. Naast de vergrijzing zien we nog andere maatschappelijke ontwikkelingen. Voorbeelden daarvan zijn individualisering, een stijgende welvaart en grotere technologische mogelijkheden. Deze ontwikkelingen hebben grote gevolgen voor de leefsituatie van de toenemende groep ouderen in onze gemeente. Gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en inzichten op dit gebied zal in 2009 een nota ouderenbeleid worden opgesteld. De nota zal in nauwe samenspraak met ouderen en hun organisaties, zoals o.a. de Wmo-adviesraad, de Stichting Ouderenvoor-zieningen Korendijk en Stichting Stimulans tot stand komen. Daartoe zal, vooruitlopend op de samenstelling van de nota, een plan van aanpak worden opgesteld. (Financiering vooralsnog n.v.t.)

Impulsproject versterking en behoud sociale samenhang in Korendijk

Hoewel in de gemeente Korendijk de maatschappelijke en sociale problematiek relatief beperkt en overzichtelijk is, zullen ook aan de gemeente Korendijk belangrijke maatschappelijke trends niet voorbijgaan. Daarom is het van belang te investeren om de sociale samenhang te versterken en te behouden. Om een concrete impuls te geven aan de bevordering van de sociale samenhang zal een

'impulsproject' worden ontwikkeld. Globaal zullen de activiteiten in dit project zich richten op het bevorderen van een klimaat waarin inwoners worden gestimuleerd meer verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de maatschappij. Dit impulsproject moet de volgende resultaten opleveren:

- dat in 2011 meer inwoners zich bewust zijn van en verantwoordelijk voelen voor elkaar;
- dat er in 2011 meer initiatieven en activiteiten bestaan waarin inwoners elkaar helpen;
- dat er in 2011 ook buiten de gemeente 'sponsors' zijn die de doelstellingen uitdragen en ondersteunen.

Voor de uitwerking van dit project zal worden aangesloten bij de activiteiten die als vervolg op de RAS in de Hoeksche Waard vanaf 2009 zullen worden ontwikkeld. Voor de gemeente Korendijk is het daarbij van belang dat de activiteiten aansluiten bij de schaal van de gemeente.

(In een regionaal plan van aanpak zal het impulsproject verder worden uitgewerkt. Naar verwachting zal een belangrijk deel van de kosten van het project via RAS-middelen beschikbaar komen. Voor de uitvoering van specifieke lokale onderdelen in het project wordt een bedrag geraamd van € 2.500,00 op jaarbasis.)

Sportstimulering en breedtesport

Met de beoefening van sport en sportactiviteiten wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de sociale samenhang in een gemeenschap. Sport verbreedert en brengt groepen en individuen nader tot elkaar. Daarnaast kan met de beoefening van sportactiviteiten een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het bestrijden van overgewicht en diabetes⁵. Daarom wordt het project sportstimulering als nieuw project in het beleidsplan opgenomen. Belangrijke doelstellingen van het project zijn:

- In 2011 nemen meer inwoners vanuit verschillende doelgroepen c.q. leeftijdsgroepen deel aan sport- en bewegingsactiviteiten.
- Met het project wordt een bijdrage geleverd aan de vermindering van overgewicht en diabetes. Het gaat hierbij om een relatieve vermindering (in vergelijking met andere gemeenten, provincie Zuid-Holland of Nederland) ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

In samenwerking met het onderwijs, Stichting Stimulans, jongerenwerker en de sportverenigingen zal het project verder worden uitgewerkt.

Voor de financiering zal aansluiting gezocht worden bij de huidige subsidieverordening.

6. Prestaties en indicatoren

Prestaties*	Indicatoren*
Meer mensen zijn positief over hun woonomgeving	Cijfers uit onderzoek
Meer mensen zetten zich ook daadwerkelijk in voor de verbetering van de eigen wijk	Cijfers uit onderzoek
Meer mensen zijn positief over de bijdrage van de gemeente aan de kwaliteit van de woonomgeving	Cijfers uit onderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de prestaties en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 1 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Reguliere activiteiten

Een overzicht van de beschikbare financiële middelen die nu reeds op dit prestatieveld worden besteed is opgenomen in bijlage 2.

Nieuwe acties en speerpunten

Per actie en speerpunt is aangegeven hoe de actie wordt gefinancierd en/of in de benodigde middelen is voorzien. Voor een aantal acties is nog geen financiering gerealiseerd. Het betreft de volgende acties.

⁵ Overgewicht en diabetes zijn twee van de vijf thema's die als prioriteit in de landelijke Preventienota volksgezondheid zijn opgenomen. De gemeentelijke nota's volksgezondheid zullen mede daarop worden beoordeeld.

Actie	Kosten
Signalering*	10.000,00
Impulsproject	2.500,00
Sportstimulering**	p.m.
Totaal	12.500,00

* Opgenomen in kadernota

** Voor sportstimulering is geen geoormerkt budget beschikbaar

Afhankelijk van de begrotingsbehandelingen en prioriteitstellingen door de raad zal per jaar en vanaf 2009 bekeken worden of de uitvoering van deze projecten, na een verdere beleidsmatige uitwerking, plaats kan vinden.

Prestatieveld 2: Preventief jeugd beleid

Prestatieveld 2 betreft preventieve activiteiten die gericht zijn op de ondersteuning van jeugdigen die problemen hebben met opgroeien en van ouders die problemen hebben met opvoeden.

1. Inhoud prestatieveld

Voorkomen is beter dan genezen. Onder dit motto wordt het jeugd beleid vormgegeven. De kern van dit beleid is ondersteuning te bieden aan jeugdigen die problemen ondervinden tijdens het opgroeien en aan ouders die problemen hebben met het opvoeden van hun kinderen. Daarvoor zijn tal van activiteiten ontwikkeld. Het gaat bijvoorbeeld om het geven van informatie en advies, het vroegtijdig signaleren van problemen en de coördinatie van zorg. Bij de uitvoering van het jeugd beleid zijn heel veel instanties betrokken. De gemeente wil deze instanties zodanig met elkaar laten samenwerken dat een vangnet ontstaat. Geen enkele jongere mag buiten de boot vallen of in de problemen komen.

Relatie met volksgezondheid

De gemeente heeft belangrijke taken in het kader van de jeugd gezondheidszorg (JGZ). Hierbij wordt de groei en ontwikkeling gevolgd van kinderen, maar bijvoorbeeld ook opvoedingsondersteuning geboden. De uitvoering van de JGZ-taken is onderverdeeld in wettelijke basistaken en lokaal maatwerk. Onder de wettelijke taken wordt verstaan:

- *Verwerven van inzicht in de ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren.*
- *Ramen van de behoefte aan zorg.*
- *Vroegtijdige opsporing en preventie van een aantal specifieke stoornissen en het aanbieden van vaccinaties voortkomend uit het Rijksvaccinatieprogramma.*
- *Geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.*
- *Formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.*

Bij lokaal maatwerk, waarin de gemeente een grote beleidsvrijheid kent, wordt uitgegaan van integraliteit van de jeugd gezondheidszorg (voor 0 – 19-jarigen), raakvlakken met andere beleidsterreinen, samenhang tussen de producten en aansluiting bij (lokale) knelpunten.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Dit prestatieveld heeft een duidelijke overlap met andere prestatievelden van de Wmo, met name prestatieveld 1. Daarnaast bestaat directe samenhang met andere beleidsterreinen zoals onderwijs en sociale zekerheid.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

Op het terrein van preventief jeugd beleid wordt zowel op lokaal niveau als in regionaal verband al een groot aantal activiteiten uitgevoerd. De uitvoering hiervan sluit aan bij de vijf functies van preventief jeugd beleid die in ieder geval minimaal aanwezig moeten zijn op lokaal niveau. Dit zijn:

- *Informatie en advies aan ouders en jeugdigen*
Bij deze functie gaat het om zowel ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting), als het beantwoorden van specifieke vragen van ouders en jeugdigen.
- *Signalering van problemen*
Hierbij gaat het om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en opvoeders, ook als de betrokkenen die problemen misschien zelf nog niet goed onderkennen. Hierbij is ook aandacht voor beginnende delinquentie op zijn plaats.
- *Toeleiden naar aanbod (gemeentelijk en zo nodig naar Bureau Jeugdzorg)*
Nadat een vraag of probleem is gesignaleerd door jeugdige, ouder of anderen, moet zo snel mogelijk hulp worden geboden. Dit vereist allereerst een inzichtelijk ondersteunings- en zorgaanbod, zowel voor hulpvragers als beroepskrachten.

- *Licht pedagogische hulp*

Dit betreft kortdurende advisering en lichte hulpverlening op momenten dat de opvoeding dreigt te stagneren.

- *Coördinatie van zorg op lokaal niveau*

Hierbij gaat het om hulp aan gezinnen met meervoudige problematiek die geen greep hebben op de eigen situatie. Deze gezinnen hebben vaak te maken met diverse instanties en hulpverleners op het gebied van schulden, huisvesting, verslaving, problemen op school.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die nu reeds worden uitgevoerd en de daarbij betrokken organisaties.

3. Belangrijke ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen en documenten zijn richtinggevend voor het preventieve jeugd- en jongerenbeleid in Korendijk:

- *Nota Jeugdbeleid gemeente Korendijk*

Het jeugdbeleid vormt al enige jaren een belangrijk aandachtspunt in de gemeente Korendijk. In 2007 is als vervolg op een eerdere nota in 1999 de 'Nota Jeugdbeleid gemeente Korendijk' gepresenteerd. In deze nota wordt het jeugdbeleid in samenhang met andere gemeentelijke beleidsterreinen (onderwijs, welzijn, ruimtelijke ordening, verkeer et cetera) uitgewerkt. Concrete beleidsvoornemens in deze nota waren onder andere de aanstelling van een jongerenwerker bij de gemeente Korendijk en de aanpassing en realisering van diverse jongerenaccommodaties. Voorts bevat de nota een groot aantal actiepunten en aanbevelingen voor een samenhangend beleid. Met de uitvoering hiervan is onder andere de jeugd- en jongerenwerker belast die vanaf 1 juni 2007 is aangesteld.

- *Ontwikkeling samenhangend jeugdbeleid*

Het gemeentebestuur vindt de ontwikkeling van samenhangend jeugdbeleid van het allergrootste belang. Dit betekent enerzijds dat per leeftijdsgroep herkenbare en toegespitste aandacht nodig is, maar dat anderzijds het beleid voor de verschillende groepen met elkaar samen dient te hangen en er sprake dient te zijn van een doorgaande lijn. Deze samenhangende aanpak dient onder andere tot stand komen in de realisering van de brede school. Het uitgangspunt van een brede school is dat de school structureel samenwerkt met andere instellingen zoals kinderopvang, welzijnswerk, muziekschool en/of sportvereniging. Het doel daarbij is in het algemeen de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten.

Bij de ontwikkeling van dit beleid is het van groot belang dat alle relevante partijen hierbij betrokken worden.

- *Het regionale convenant aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg*

In 2005 hebben de gemeenten in de Hoeksche Waard en de provincie Zuid-Holland afspraken vastgelegd over de aansluiting van het lokale jeugdbeleid op de jeugdzorg. Voor de Hoeksche Waard werden hierbij drie speerpunten gekozen, te weten opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning, verbetering aansluiting onderwijs – jeugdzorg/voorkoming schoolverzuim en aanpak jeugdcriminaliteit/kindermishandeling. Het convenant loopt tot eind 2008.

- *De regionale samenwerking op het gebied van jeugd- en jongerenbeleid: het programma 2007-2010 "Kinderen mij een zorg?!"*

De werkconferentie "Kinderen mij een zorg?!" (september 2006) heeft veel reacties opgeroepen. Naar aanleiding van de conferentie hebben gemeentelijke bestuurders het initiatief genomen om de regionale samenwerking op het gebied van jeugdbeleid en jeugdhulpverlening te versterken in een gezamenlijk actieprogramma voor de Hoeksche Waard. Het actieprogramma richt zich met name op de vroegtijdige signalering van problemen bij jeugdigen, de ondersteuning van het onderwijs in hun preventieactiviteiten en het inrichten van een centraal informatiepunt voor jongeren, ouders en instellingen.

- *Landelijke ontwikkelingen*

Op landelijk niveau is er zeer veel aandacht voor de positie van jongeren, onder andere ook via een apart ministerie. De komende jaren zal sprake zijn van een grote hoeveelheid beleid dat in de regio dient te worden uitgevoerd. De belangrijkste initiatieven zijn:

* *De invoering van Centra voor Jeugd en Gezin*

Om de jeugdgezondheidszorg goed in te bedden in het integrale jeugdbeleid zullen Centra voor Jeugd en Gezin worden ontwikkeld (uiterlijk 2011). In deze centra zullen organisaties worden ondergebracht voor jeugdzorg en opvoedingondersteuning (medisch, sociaal en pedagogisch) voor ouders en kinderen. De invoering van een (virtueel) Centrum voor Jeugd en Gezin zal op de schaal van de Hoeksche Waard worden vormgegeven.

* *De invoering van het Elektronisch kinddossier en de Verwijsindex risicjongeren*

De jeugdketen bestaat uit een groot aantal instellingen en hulpverleners, die elk vanuit hun eigen invalshoek werken aan problemen van of met jeugdigen. Om een samenhangende en adequate begeleiding, hulp en – als dat nodig is – correctie te bieden, moeten de partijen in de keten goed samenwerken. Dat begint bij een goede informatie-uitwisseling. Eind 2009 moeten alle instellingen in de jeugdgezondheidszorg werken met digitale dossiers voor de kinderen. In de toekomst moet het elektronisch kinddossier kunnen aansluiten bij het elektronisch patiëntendossier in de zorg. Dit staat in een brief van Minister Rouvoet aan de Tweede Kamer over de voortgang van het elektronisch kinddossier in de jeugdgezondheidszorg (ekd jgz).

De Verwijsindex risicjongeren is een instrument om hulpverleners en andere professionals op het terrein van jeugd- en jongerenbeleid met elkaar in contact te brengen over risicjongeren. De Verwijsindex risicjongeren is nog op beperkte schaal ingevoerd.

* *De versterkte aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten*

De verhoging van de leerplichtige leeftijd en de investeringen in het voorkomen van schooluitval zijn erop gericht dat geen jongere de school verlaat zonder een afgeronde opleiding. RMC-regio's ontvangen extra financiële middelen om de inzet hierop te vergroten en te versterken. Het uitgangspunt vormt de nota "Aanval op de uitval".

* *Bevordering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt*

Bij het bedrijfsleven wordt een grotere maatschappelijke verantwoordelijkheid gelegd. Ondernemingen zullen voldoende stage- en opleidingsplaatsen moeten aanbieden. Het beroepsonderwijs zal tegelijkertijd moeten zorgen voor de aansluiting met de beroepspraktijk.

* *Meedoen in de samenleving*

Om jongeren beter kennis te laten maken met de samenleving en haar bevolkings-groepen, stimuleert de landelijke overheid maatschappelijke stages voor scholieren.

- *De samenwerking tussen de drie Zuid-Hollandse Eilanden*

Vanaf de invoering van de integrale jeugdgezondheidszorg is deze door de drie Zuid-Hollandse Eilanden gezamenlijk inhoudelijk en financieel opgepakt. Ten behoeve van deze samenwerking is een projectstructuur opgericht, bestaande uit een regiegroep JGZ (drie bestuurders, per eiland een bestuurder) en een ambtelijke projectgroep (drie ambtelijke vertegenwoordigers, één per eiland).

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

Op de speciale raadsbijeenkomst en burgerconferentie ter voorbereiding van dit beleidsplan is de inhoud van dit prestatieveld uitgebreid aan de orde geweest. In de discussie hierover zijn sommigen van mening dat de gemeente een belangrijke (regie)taak heeft op dit gebied en veel meer moet doen om te voorkomen dat kinderen en jeugdigen in de knel geraken. Anderen vragen zich af hoe ver de overheid 'achter de voordeur' moet komen en of de verantwoordelijkheid van ouders niet veel centraler moet staan. Een belangrijk uitgangspunt is het zelforganiserend en zelfherstellend vermogen van het gezin (en de directe sociale omgeving daar omheen). Tijdelijke ondersteuning van het gezin kan vaak in de familie, wijk of kerkgemeenschap gezocht worden. In ieder geval moet worden voorkomen dat 'een hele batterij hulpverleners' de zaken in het gezin overneemt.

Ondanks de geconstateerde problemen is er een breed gedragen opvatting dat het met verreweg het grootste deel van de jeugd goed gaat. De focus moet dus niet alleen liggen op probleemjongeren maar er moet aandacht zijn voor activiteiten voor alle jongeren.

Verder kan worden geconstateerd dat de verzameling van de juiste gegevens, het uitwisselen van signalen tussen verschillende partijen en het (gecoördineerde) gebruik van informatie over problemen van en met jongeren, van essentieel belang is voor een goed jeugdbeleid. Maar ook het maken van afspraken over verantwoordelijkheden is hierbij essentieel. De werkconferentie "Kinderen mij een zorg?!" maakte de kwetsbaarheid van het begrip 'gezamenlijke verantwoordelijkheid' inzichtelijk en direct voelbaar. Deze invalshoek is dan ook terug te vinden in de doelstelling van dit prestatieveld:

Het voorkomen van problemen bij opgroeien en opvoeden van kinderen en het bieden van ondersteuning aan degenen die dergelijke problemen ondervinden.

5. Acties en speerpunten

Jeugd en jongeren krijgen in het reguliere beleid al volop aandacht. Daarnaast worden op dit gebied vele regionale initiatieven op het niveau van de Hoeksche Waard ondernomen. Een voorbeeld is het regionaal programma 2007 – 2010 "Kinderen mij een zorg?!". Daarnaast zijn voor de gemeente Korendijk nog de volgende acties van belang.

Nieuwe acties vanuit landelijk en regionaal niveau

Vanuit de nationale overheid wordt een groot aantal acties en initiatieven voorbereid (Elektronisch Kinddossier, Verwijsindex, Centrum voor Jeugd en Gezin, invoering maatschappelijke stages). Ook op regionaal niveau zijn nieuwe acties gepland (Actieprogramma). De invoering en uitvoering van deze acties op lokaal niveau zal, naast de uitvoering van de acties uit de lokale Nota Jeugdbeleid en het werkplan van de jongerenwerker, de komende jaren ook van de gemeente veel aandacht vragen.

(Naar verwachting zullen voor de uitvoering van deze acties extra middelen beschikbaar worden gesteld door de rijksoverheid. Daarnaast is in de kadernota 2009 een bedrag van € 38.010,00 opgenomen voor medefinanciering van de regionale acties.)

6. Prestaties en indicatoren

Algemene prestaties die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties	Indicatoren*
Meer inzicht in aard en omvang van de opvoedingsproblematiek en de behoefte aan ondersteuning	Informatie uit het Elektronisch Kinddossier Cijfers Centrum voor Jeugd en Gezin
Betere ondersteuning in de opvoeding	Cijfers Centrum voor Jeugd en Gezin
Betere samenwerking in de keten van de preventieve zorg voor kinderen	Centrum voor Jeugd en Gezin Visiedocument Jeugdbeleid in de Hoeksche Waard

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 2 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Reguliere activiteiten

Een overzicht van de beschikbare financiële middelen die nu reeds op dit prestatieveld worden besteed (begroting 2008) is opgenomen in bijlage 2.

Nieuwe acties en speerpunten

In de financiering van de nieuwe acties wordt naar verwachting voor een deel voorzien door de rijksoverheid. Daarnaast wordt van de gemeente een extra bijdrage verwacht

Actie	Kosten
Bijdrage diverse regionale projecten jeugdbeleid*	€ 38.010,00

* Is opgenomen in de kadernota

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Prestatieveld 3 betreft activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan daarbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals een Wmo-loket, of om meer specifieke voorzieningen als individueel advies of hulp bij verheldering van een ondersteuningsvraag.

1. Inhoud prestatieveld

De gemeente heeft tot taak alle inwoners wegwijs te maken binnen de Wmo. In principe moet de gemeente elke inwoner met een probleem of vraag op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning verder helpen. Soms door zelf actie te ondernemen. Andere keren door inwoners door te verwijzen naar een andere instantie. Hoe dan ook moet de gemeente haar inwoners goed kunnen vertellen tot wie zij zich moet wenden en welke procedures en regelingen daarbij van toepassing zijn. Cliëntondersteuning gaat een stapje verder dan alleen het geven van informatie en advies. Cliëntondersteuning houdt in dat de gemeente in staat moet zijn inwoners gedurende enige tijd persoonlijk te ondersteunen en te begeleiden. Cliëntondersteuning richt zich op mensen met een vraag of situatie die erg ingewikkeld is. Zo ingewikkeld dat zij voor zichzelf of hun omgeving geen oplossing weten.

Relatie met volksgezondheid

In de gezondheidsvoorlichting ligt een duidelijk raakvlak. Maar ook in de uitvoering van andere taken in het kader van de WCPV zit heel vaak een informatie- en adviesfunctie verwerkt. Eén van de taken van de gemeente in het kader van de WCPV is het geven van voorlichting en begeleiding (cliëntondersteuning), advies en instructie.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Prestatieveld 3 ondersteunt in feite het behalen van de doelstelling van alle andere prestatievelden. Belangrijke raakvlakken zijn er met name op:

- *prestatieveld 2 met betrekking tot het initiatief Centrum voor Jeugd en Gezin;*
- *prestatieveld 6, aangezien de Gemeentewinkel als toegangspoort fungeert voor het verlenen van individuele voorzieningen.*

Bij het geven van informatie en advies gaat het niet alleen om zorg, maar om alle zogenaamde levensgebieden. Dus ook om zaken als wonen, werken, vrijetijdsbesteding, vervoer, enzovoort. Dit betekent dat er in dit prestatieveld een relatie ligt met vrijwel alle beleidsterreinen van de gemeente.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

In de gemeente Korendijk vinden al diverse activiteiten plaats op het gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning.

- Algemene informatie en voorlichting

Centraal in de uitvoering van de informatie- en voorlichtingsfunctie staat de Gemeentewinkel en de digitale informatievoorziening via het internet.

Ook binnen het takenpakket van veel organisaties en instellingen die door de gemeente worden gesubsidieerd of uitgevoerd, zoals het algemeen maatschappelijk werk, het jeugd- en jongerenwerk en de bibliotheek, zit een informatie- en adviesfunctie opgesloten.

- Gezondheidsvoorlichting

De gezondheidsvoorlichting en het verstrekken van informatie en advies is ondergebracht bij de GGD-ZHE.

- Cliëntondersteuning

De cliëntondersteuning van mensen met (verstandelijke of lichamelijke) beperkingen en van mensen met een psychische aandoening wordt in overleg met de gemeente uitgevoerd door MEE Zuid-Holland Zuid.

In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen van deze activiteiten.

3. Belangrijke ontwikkelingen

Binnen prestatieveld 3 doen zich verschillende ontwikkelingen voor.

- *Ontwikkelingen met betrekking tot de Gemeentewinkel*

Vanaf 2007 functioneert in Korendijk de Gemeentewinkel. In de 'backoffice' van de Gemeentewinkel worden de individuele voorzieningen in behandeling genomen. Waar mogelijk wordt bij de indicatiestelling gebruik gemaakt van huisbezoeken. De komende periode zal het beleid en de verdere invulling van de Gemeentewinkel met betrekking tot de Wmo verder worden ingevuld. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- *de samenwerking met andere partijen binnen de Gemeentewinkel;*
- *Pilot: spreekuren van Wmo-consulenten in de kernen, bijvoorbeeld via een wekelijkse inloopmiddag.*

- *MEE*

De organisatie MEE heeft de regionale taak (cliënt)ondersteuning te verlenen op het gebied van onderwijs, opvoeden, wonen, werken, sociale voorzieningen, inkomen, vervoer en vrije tijd. MEE heeft voor de uitvoering in de gemeente Korendijk uren beschikbaar. In 2008 zal MEE met de gemeente Korendijk concrete afspraken maken over de wijze waarop deze uren worden ingezet. Op de langere termijn worden de activiteiten van MEE toegevoegd aan de gemeente. Of en wanneer dit zal plaatsvinden is echter nog niet geheel duidelijk en hierover dient nog nadere besluitvorming plaats te vinden.

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

Gesignaleerd wordt dat er bij sommige mensen (o.a. ouderen) sprake is van drempelvrees voor de Gemeentewinkel. Dat betekent dat het bereik van de Gemeentewinkel mogelijk te beperkt is. Daarom moet de bekendheid van de Gemeentewinkel worden vergroot. Een nadere uitwerking hiervan vindt plaats in het op te stellen communicatieplan (Zie hiervoor Deel I, punt 5.5) In de ambitie van het gemeentebestuur (Deel I, punt 3.2) moet Korendijk een gemeente zijn waar oudere mensen niet onopgemerkt vereenzamen. Huisbezoeken in het kader van "Voorkomen Sociaal Isolement " waarbij inwoners van 75 jaar en ouder actief worden benaderd, zijn in andere gemeenten een succes.

In de Wmo is geen budget beschikbaar gesteld voor (kwalitatieve) uitvoering van de informatie- en adviesfunctie. Derhalve dient bij de uitwerking van nieuwe initiatieven op dit terrein rekening te worden gehouden met de financiële consequenties.

Doelstelling

De algemene doelstelling van prestatieveld 3 kan als volgt worden geformuleerd:

Het bevorderen van goede voorzieningen op het gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning zodat burgers zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven blijven voeren.

5. Acties en speerpunten

De voorbereiding van de nieuwe Gemeentewinkel is inmiddels gerealiseerd en zal zich in de komende jaren verder ontwikkelen.

Verdere ontwikkeling Gemeentewinkel

De wens bestaat om de activiteiten van de Gemeentewinkel op het gebied van informatie, voorlichting en cliëntondersteuning verder te ontwikkelen. Op termijn kan de Gemeente-winkel uitgroeien tot hét expertisecentrum op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Tevens kan de Gemeentewinkel een belangrijke rol vervullen in de verdere kwalitatieve ontwikkeling en uitvoering van de Wmo in de gemeente en de communicatie hierover naar de inwoners van de gemeente Korendijk. (*Financiering: PM*)

6. Prestaties en indicatoren

Specifieke resultaten die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties	Indicatoren
Een kwalitatief goede en bereikbare Gemeentewinkel	Uitkomsten cliënttevredenheidsonderzoek

en website	
Een samenhangend aanbod aan cliëntondersteuning dat voldoet aan de vraag	Uitkomsten cliënttevredenheidsonderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 3 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten van dit prestatieveld

Reguliere activiteiten

Een overzicht van de beschikbare financiële middelen die nu reeds op dit prestatieveld worden besteed is opgenomen in bijlage 2.

Een deel van de kosten van de Gemeentewinkel drukt op de kosten voor de gemeentelijke organisatie en zijn niet in het Wmo-budget meegenomen.

Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers

Prestatieveld 4 betreft activiteiten die het werk van mantelzorgers en vrijwilligers gemakkelijker maken en bevorderen dat mensen mantelzorg gaan bieden of vrijwilliger worden.

1. Inhoud prestatieveld

Mantelzorgers zijn mensen die (vrijwillig) zorgen voor iemand met een lichamelijke of geestelijke beperking. De persoon voor wie wordt gezorgd, is deel van de familie, het huishouden of het sociale netwerk. De zorg is onbetaald. De mantelzorger doet het dus niet omdat het zijn of haar beroep is. Ook vrijwilligers leveren zorg zonder dat iemand ze daarvoor betaalt. Een belangrijk verschil met een mantelzorger is dat de vrijwilliger meestal geen speciale band heeft met degene(n) voor wie hij of zij zorgt. Vrijwilligerswerk kan individueel en ongeorganiseerd zijn, maar ook grootschalig en georganiseerd. Daarnaast is vrijwilligers-werk meer dan het leveren van zorg. Vrijwilligers spelen een belangrijke rol op allerlei terreinen in de samenleving.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

Er ligt een raakvlak met volksgezondheid daar waar het volksgezondheidsbeleid zich richt op mantelzorgers. Het raakvlak is echter beperkt.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Activiteiten voor mantelzorgers en vrijwilligers hebben een sterke relatie met andere prestatievelden. Er bestaat een belangrijke relatie met:

- *prestatieveld 1 wat betreft het verenigingsleven en de vrijwilligersinfrastructuur;*
- *prestatieveld 3 met betrekking tot informatie en advies aan de zorgbehoevende en zijn mantelzorger;*
- *prestatieveld 5 om kwetsbare burgers langer zelfstandig te laten wonen en participeren;*
- *prestatieveld 6 op het vlak van afstemming en samenhang met de informele en professionele zorgverlening.*

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

De ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers heeft met de invoering van de Wmo voor het eerst een wettelijke basis gekregen. Dit neemt niet weg dat op dit terrein in Korendijk al een aantal jaren activiteiten worden uitgevoerd.

- *Activiteiten gericht op ondersteuning van het vrijwilligerswerk*
Korendijk mag zich gelukkig prijzen met een groot aantal actieve vrijwilligers. Naar schatting is circa 30% (circa 3.100 inwoners) van de Korendijkers op een of andere wijze vrijwillig actief. Deze vrijwilligers zetten zich in bij sportverenigingen, in muziekverenigingen, in kerken, in het onderwijs, de sport, maatschappelijke participatie en in de zorg. De meeste organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de opleiding of ondersteuning van de eigen vrijwilligers en kunnen daarbij vaak terugvallen op ondersteuning van landelijke bonden of koepels.
De gemeente Korendijk subsidieert de verschillende vrijwilligersorganisaties conform de subsidieverordening door middel van een activiteitsubsidie of een bijdrage in de huisvesting.
- *Activiteiten gericht op ondersteuning van de mantelzorg*
Het is moeilijk te zeggen hoe groot de groep mantelzorgers in Korendijk precies is. De landelijke schatting van het Sociaal Cultureel Planbureau is dat circa 19% van de mensen mantelzorger is. Voor Korendijk zou het dan gaan om circa 2.000 mantelzorgers. Volgens het SCP zou circa 8% (160 personen) zwaar- of overbelast zijn. Voor de ondersteuning van mantelzorgers in Korendijk zijn enkele regionale voorzieningen beschikbaar die worden gefinancierd vanuit de Wmo (MEE-ZHZ). Om mantelzorgers in de schijnwerper te zetten wordt in de Hoeksche Waard jaarlijks een 'mantelzorgdag' georganiseerd. Deze dag wordt georganiseerd door MEE en gesubsidieerd door de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op deze terreinen in Korendijk reeds worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen

Op het prestatieveld mantelzorgers en vrijwilligers is sprake van twee ontwikkelingen die van invloed zijn op de verdere invulling van de activiteiten in dit prestatieveld. Het betreft:

- *De AWBZ*

In het kader van de Wmo is een aantal AWBZ-subsidieregelingen overgedragen aan de gemeenten. Het gaat hierbij onder meer om de Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM). Deze regeling is per 1 januari 2007 naar de gemeenten overgegaan. De overheveling naar de Wmo brengt met zich mee dat dit beleidsterrein lokaal ingevuld dient te worden. Dit betekent onder meer dat de gemeente Korendijk verantwoordelijk is voor het opzetten, coördineren en financieren van activiteiten op het vlak van mantelzorgondersteuning.

- *De Regionale Agenda Samenleving*

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving worden onderzoeken uitgevoerd als voorbereiding op nieuwe activiteiten op het gebied van de mantelzorg en vrijwilligerswerk. In het regionale Wmo-beleidsplan zal dit project nader worden uitgewerkt.

4. Doelstelling

In de voorbereiding van dit beleidsplan is het belang van dit prestatieveld veelvuldig aan de orde geweest. In Korendijk wordt veel vrijwilligerswerk verricht in verenigingen. De continuïteit en kwaliteit van de vrijwillige inzet in verenigingen staat echter onder druk. Daarom dient de gemeente daarin te investeren. Vrijwilligers zouden bijvoorbeeld kunnen worden beloond met een 'kortingspas'. Tevens kan onderzocht worden of de groep mantelzorgers en vrijwilligers die gebruik maakt van een uitkering voor ontheffing van de sollicitatieplicht in aanmerking kan komen. De algemene overtuiging is dat mantelzorgers en vrijwilligers het cement vormen van de samenleving. De grote vraag hierbij is hoe en of er in de (nabije) toekomst voldoende mantelzorgers en vrijwilligers beschikbaar zijn en hoe gezorgd kan worden voor nieuwe aanwas.

Op basis hiervan kan de doelstelling van prestatieveld 4 als volgt worden geformuleerd:

Het stimuleren van vrijwilligers en mantelzorgers en ervoor zorg dragen dat zij in staat zijn hun werkzaamheden te (blijven) doen op een manier die bij hen past en die van belang is voor de lokale gemeenschap.

5. Acties en speerpunten

Binnen het kader van de RAS worden op het prestatieveld mantelzorg en vrijwilligerswerk twee nieuwe acties voorgenomen:

RAS-project Regionale Vrijwilligerscentrale

Het betreft de uitvoering van een onderzoek naar de haalbaarheid van een regionale vrijwilligerscentrale. Het onderzoek zal in de loop van 2008 worden uitgevoerd. Op basis hiervan zal een plan van aanpak worden ontwikkeld en uitgevoerd.

RAS-project Ondersteuning Mantelzorgers

Het betreft een onderzoek naar de wensen en mogelijkheden van de ondersteuning van mantelzorgers op lokaal niveau in de gemeenten in de Hoeksche Waard. Op basis van het onderzoek zal een plan van aanpak worden uitgewerkt met o.a. de volgende onderdelen:

- het realiseren van professionele opvang voor de zorgontvangers, waardoor respijtverlof voor mantelzorgers mogelijk is;
- het aanbieden van structurele coaching van mantelzorgers.

(De kosten voor de uitvoering van beide onderzoeken en het opstellen van het plan van aanpak worden gefinancierd vanuit de RAS. Vooruitlopend op de resultaten van dit onderzoek wordt voor de uitvoering van het mantelzorgbeleid € 10.000,00 en voor het vrijwilligersbeleid in Korendijk een bedrag van € 10.000,00 per jaar geraamd.)

6. Prestaties en indicatoren

Specifieke resultaten die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties*	Indicatoren*
Een adequate ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers	Nader onderzoek
Het aantal vrijwilligers en mantelzorgers is tenminste op gelijk niveau gebleven	Nader onderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 4 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Reguliere activiteiten

Een overzicht van de beschikbare financiële middelen die nu reeds op dit prestatieveld worden besteed, is opgenomen in bijlage 2.

Nieuwe acties en speerpunten

Voor de volgende actie is nog geen dekking gerealiseerd:

Actie	Kosten
Uitvoering activiteiten mantelzorg/vrijwilligerswerk*	20.000,00
Waardering vrijwilligers*	5.000,00
Totaal	25.000,00

* Is opgenomen in de kadernota

De uitvoering van deze activiteit geschiedt vanaf 2009.

Afhankelijk van de begrotingsbehandelingen en prioriteitstellingen door de raad zal per jaar en vanaf 2009 bekeken worden of de uitvoering van deze projecten, na een verdere beleidsmatige uitwerking, plaats kan vinden.

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Prestatieveld 5 betreft activiteiten en algemene voorzieningen die mensen in staat stellen om zelfstandig een huishouden te voeren, zich te verplaatsen en sociale contacten te onderhouden.

1. Inhoud prestatieveld

Meedoen aan de samenleving is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Ouderdom, handicap, werkeloosheid of psychische problemen zijn voorbeelden van hindernissen waardoor volop meedraaien in de maatschappij moeilijk is. In de Wmo is bepaald dat daar wat aan moet gebeuren. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat ook mensen met een beperking of met blijvende geestelijke problemen mee kunnen doen. De hindernissen voor deze mensen kunnen op allerlei manieren uit de weg worden geruimd. Voorbeelden zijn het zodanig inrichten van een wijk dat de woonomgeving en openbare ruimten goed toegankelijk zijn, of het stimuleren van goed toegankelijk openbaar vervoer. Een ander voorbeeld is het organiseren van ontspannende activiteiten waaraan ook speciale doelgroepen kunnen deelnemen.

Relatie met volksgezondheid

Er is een relatie met volksgezondheid aangezien grotere maatschappelijke deelname kan leiden tot een betere gezondheid.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Door het collectieve karakter van de voorzieningen die vanuit dit prestatieveld moeten worden getroffen, is het prestatieveld nauw verwant met prestatieveld 1. Voorts liggen de prestatievelden 5 en 6 zeer dicht bij elkaar. Beide zijn erop gericht dat mensen met beperkingen zich zo zelfstandig mogelijk redden en kunnen deelnemen aan de maatschappij.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

Op dit terrein wordt al een aantal activiteiten uitgevoerd, zowel op lokaal niveau als in regionaal verband.

- Vervoersvoorzieningen lokaal en regionaal

Er is een buurtbus en een individuele vervoerskostenvergoeding in het kader van de Wmo..

- Diverse activiteiten

Door verschillende organisaties en instellingen (Stichting Ouderenvoorzieningen Korendijk, de RSD, De Zonnebloem, Het Rode Kruis, Stichting Stimulans, de kerken, patiëntenverenigingen et cetera) worden uiteenlopende activiteiten georganiseerd. Voorbeelden zijn cursussen, ontmoetingsmogelijkheden, sociale alarmering, Rotterdampas, telefooncirkel, het Gilde et cetera.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op deze terreinen nu reeds in Korendijk worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen

Mensen met een beperking of chronische ziekte komen voor in alle groepen van de samenleving. Echter, relatief veel ouderen hebben te maken met functiebeperkingen. Met de toenemende vergrijzing in samenhang met de vermaatschappelijking en extramuralisering van de zorg, zal de groep die behoefte heeft aan activiteiten binnen dit prestatieveld sterk toenemen.

- Regionale visie op Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)

Een goede vervoersvoorziening voor ouderen en mensen met beperkingen levert een grote bijdrage aan de bewegingsvrijheid van deze groep. In de Hoeksche Waard vindt een onderzoek plaats naar de behoefte aan een regionaal vervoersysteem (Collectief Vraagafhankelijk Vervoer). De resultaten van dit onderzoek worden door de gezamenlijke Hoeksche Waardse gemeenten gebruikt in de besluitvorming over een vervoersvoorziening in de nabije toekomst.

- Nieuwe ontwikkelingen in de Wmo

De Wmo zal naar verwachting de komende jaren worden uitgebreid. Genoemd wordt onder meer het zittend ziekenvervoer. Tegelijkertijd zijn er landelijke pilots om te komen tot bundeling van zogenaamd doelgroepenvervoer. Naast vervoer voor gehandicapten en het zittend vervoer wordt bijvoorbeeld ook

gedacht aan het leerlingenvervoer, vervoer in het kader van de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) en vervoer in het kader van de sociale werkvoorziening.

4. Doelstellingen, acties en resultaten

Overwegingen vooraf

Wat betreft de accommodaties hoeft het niet zo te zijn dat in elke kern in Korendijk een zelfde type accommodatie komt. Regel echter wel het vervoer bovenlokaal. Er is nog onvoldoende duidelijkheid met betrekking tot het CVV in de Hoeksche Waard. Goed vervoer is nodig voor de sociale contacten. Voor levensloopbestendig wonen is vooral goed vervoer van belang. Sommigen pleiten voor vervoer-op-maat naar het voorbeeld van Rotterdam. Anderen pleiten voor Collectief Vraagafhankelijk Vervoer. Iedereen is het er over eens dat het vervoer regionaal geregeld moet worden, over de grenzen van de gemeenten heen.

Gelet op het aantal activiteiten en de versnippering daarvan, is het wenselijk meer samenhang te realiseren in de sociaal-recreatieve activiteiten voor mensen met een beperking of een chronisch of psychisch probleem.

De voorzieningen die door de gemeente worden gesubsidieerd zijn bekend en worden vermeld in bijlage 1. Daarnaast is er echter een groot aantal instellingen die op dit gebied actief is met het organiseren van activiteiten voor bijvoorbeeld gehandicapten, chronisch zieken, mensen met een psychische beperking et cetera. Voorbeelden zijn Het Rode Kruis, De Zonnebloem en de kerken. Hierdoor kan moeilijk worden beoordeeld of het totale aanbod aan algemene voorzieningen toereikend is en of de gemeente daarbinnen de juiste voorzieningen subsidieert.

Doelstelling

De doelstelling van dit prestatieveld kan als volgt worden geformuleerd:

Inwoners met een beperking in staat stellen zo lang mogelijk deel te nemen aan de samenleving.

5. Acties en speerpunten

- Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

Op basis van de uitkomsten van het RAS-onderzoek over Collectief Vraagafhankelijk Vervoer in de Hoeksche Waard zal op dit gebied regionaal beleid worden ontwikkeld.

6. Prestaties en indicatoren

Specifieke resultaten die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties*	Indicatoren*
Toereikend aanbod voorzieningen voor burgers met beperkingen	Nog vast te stellen op basis van onderzoek
Voorzieningen in Korendijk (inclusief het openbaar vervoer) zijn toegankelijk voor senioren en mensen met beperkingen	Nog vast te stellen op basis van onderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 5 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Er zijn geen nieuwe acties bekend waarvoor nieuwe financiering is vereist.

Prestatieveld 6: Bieden van voorzieningen voor kwetsbare groepen

Prestatieveld 6 betreft het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen zodat zij in staat zijn tot het voeren van een huishouden, het zich verplaatsen in en om de woning, het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en het ontmoeten van medemensen en op basis daarvan sociale verbanden aangaan.

1. Inhoud prestatieveld

De meeste mensen kunnen zelf een huishouden voeren, hebben de mogelijkheid om zich te verplaatsen in en om de woning, maken gebruik van vervoer binnen Korendijk en kunnen andere mensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan. Voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking echter is zelfstandig functioneren binnen de samenleving geen vanzelfsprekendheid. Het is de taak van de gemeente om deze mensen voorzieningen aan te bieden, waardoor zij toch mee (blijven) doen in de maatschappij. Dan gaat het om voorzieningen die voorheen waren ondergebracht bij de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), zoals rolstoelen, trapliften, scootmobielen en gehandicaptenvervoer. Met ingang van 2007 is de gemeente ook verantwoordelijk voor het aanbieden van hulp bij het huishouden.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

Dit prestatieveld is gericht op individuele voorzieningen. De WCPV omvat collectieve taken en geen individuele voorzieningen. Prestatieveld 6 heeft daarmee geen (directe) relatie met de WCPV.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Dit prestatieveld raakt met name:

- prestatieveld 5, omdat een deel van deze doelgroep ook een beroep doet of zal doen op algemene voorzieningen;
- prestatieveld 4, omdat ondersteuning van mantelzorgers overbelasting voorkomt en ervoor zorgdraagt dat de mantelzorger zijn zorgtaken langer en verantwoord kan blijven uitvoeren.

Tevens is er een belangrijke relatie met de thema's en beleidsterreinen wonen, vervoer, openbare ruimte, buurtgericht werken, armoedebelid en werk/reïntegratie.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

De activiteiten van de gemeente binnen dit prestatieveld hebben betrekking op:

- Het verstrekken van individuele voorzieningen

De individuele voorzieningen hebben betrekking op hulp bij het huishouden, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen. In 2006 is beleid ontwikkeld en is een verordening opgesteld die op 1 januari 2007 in werking is getreden. Over de uitvoering van de hulp bij het huishouden zijn met zeven zorgaanbieders contracten afgesloten voor een periode van 2 jaar. Op dit moment loopt een Europese aanbesteding voor een nieuwe contractperiode. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met de GGD Zuid-Hollandse Eilanden, het Centraal Administratiekantoor Bijzondere Zorgkosten, het Wmo-kantoor en de Regionale Sociale Dienst Hoeksche Waard. Voor wat betreft de levering van de individuele hulpmid-delen is in 2005 een overeenkomst afgesloten voor een periode van 4 jaar met Beenhakker Revacore b.v.. Op dit moment wordt onderzocht of de noodzaak aanwezig is om over te gaan tot een nieuwe Europese aanbesteding of dat gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid van stilzwijgende verlenging.

De gemeenten in de Hoeksche Waard werken samen bij de ontwikkeling van beleid en het maken van afspraken met de uitvoerders.

- Individuele hulpverlening door andere organisaties

Op een groot aantal terreinen wordt individuele hulpverlening en ondersteuning geboden. Het betreft onder andere algemeen maatschappelijk werk, slachtofferhulp, warme maaltijdvoorziening, sociale alarmering et cetera.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op deze terreinen in Korendijk worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen in Korendijk

Belangrijke ontwikkelingen op prestatieveld 6 zijn:

- Overheveling voormalige AWBZ-regelingen

Met de invoering van de Wmo is besloten om een aantal AWBZ-regelingen over te hevelen naar de gemeente. Het gaat onder meer om Diensten bij wonen met zorg (DWZ), Zorgvernieuwingsprojecten GGZ, Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM), Vorming, Training en Advies (VTA), Collectieve GGZ-preventie en de Initiatieven openbare geestelijke gezondheidszorg. Het gaat om heel specifieke regelingen met ieder een eigen regime of uitvoeringsaspecten. Voor de AWBZ-regelingen worden aparte regionale beleidsnotities gemaakt. Deze beleidsnotities worden in het kader van de samenwerking bij de beleidsontwikkeling volksgezondheid in regionaal verband ontwikkeld.

- Bijstand, re-integratie en inkomensondersteuningsbeleid

De Wmo sluit sterk aan op de Wet werk en bijstand (WWB). Ook daar gaat het om het ondersteunen (inkomen, re-integratie e.d.) van inwoners op weg naar zelfstandigheid, zelfredzaamheid en meedoen aan de samenleving. Onlangs is het inkomensondersteunings-beleid fors uitgebreid en toegankelijker gemaakt. Daarnaast kunnen genoemd worden het Meldpunt Budgetadvies & Schuldhulpverlening (Meldpunt B&S), waar mensen terecht kunnen met vragen met betrekking tot budgetbegeleiding, budgetbeheer en schuldregeling, en de inburgering van nieuwkomers. Bovenstaande taken zijn ondergebracht bij RSD HW.

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

Tijdens de burgerconferentie en de raadsconferentie ter voorbereiding van dit plan is vastgesteld dat op dit prestatieveld de afgelopen twee jaar al een zeer grote prestatie is geleverd door de volledige nieuwe organisatie en invoering van de hulp bij het huishouden. Daarbij werd benadrukt dat het van belang is om het beleid de komende jaren te richten op het versterken van de kwaliteit van deze activiteiten.

Er is sprake van onderbenutting bij de inkomensondersteuning. Het is raadzaam om de inkomensondersteuning op uitvoering en bereik te evalueren om zo het 'niet-gebruik' te voorkomen.

Daarnaast kwam aan de orde dat de vergrijzing de komende jaren op dit prestatieveld een belangrijke impact zal hebben. De houdbaarheid van de voorzieningen op langere termijn kan in de knel komen. Van belang is om de komende jaren energie te steken in de monitoring en informatieverzameling.

Doelstelling

De doelstelling van dit prestatieveld kan als volgt worden geformuleerd:

Mensen met een beperking zodanig compenseren dat zij in staat zijn tot het voeren van een huishouden en dat zij zich kunnen verplaatsen in en om de woonomgeving.

5. Acties en speerpunten

- Evaluatie en actualiseren beleid en uitvoering individuele Wmo-voorzieningen en aanbestedingen

In het kader van de overheveling van de hulp bij het huishouden vanuit de AWBZ naar de Wmo hebben de vijf Hoeksche Waardse gemeenten in 2006 de hulp bij het huishouden aanbesteed. Met de thuiszorgorganisaties zijn raamovereenkomsten aangegaan voor de duur van twee jaar (tot 1 januari 2009) met een optionele verlenging van een jaar. Van deze verlenging zal geen gebruik worden gemaakt. Daarom wordt in 2008 het beleid geactualiseerd en een nieuwe aanbesteding uitgevoerd. De uitvoering van deze werkzaamheden vindt opnieuw in nauwe samenwerking met de overige gemeenten plaats.

Met betrekking tot de hulpmiddelen (scootmobielen, rolstoelen e.d.) is een overeenkomst gesloten tot 1 april 2009, met een mogelijke verlenging van twee jaar. Voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding zullen – afhankelijk van de verlenging – moeten starten in het derde kwartaal van 2008 of in het derde kwartaal van 2010.

(Financiering: n.v.t.)

6. Prestaties en indicatoren

Specifieke resultaten die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties*	Indicatoren*
Afhandeling van aanvragen geschiedt volgens het opgestelde protocol?	Cliënttevredenheidsonderzoek
De tevredenheid is conform doelstelling bij de opstelling van het beleid	Cliënttevredenheidsonderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 1 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

In de Wmo is voor het verlenen van individuele voorzieningen (hulp bij het huishouden en 'WVG'-voorzieningen) het zogenaamde compensatiebeginsel opgenomen. Dit betekent dat bij het verlenen van individuele voorzieningen geen budgettair plafond kan worden vastgesteld. Er is dus sprake van open eindregeling.

De bestedingen kunnen worden gestuurd door de inhoud van het beleid. Bijvoorbeeld door meer of minder strenge indicatiecriteria, de hoogte van voorzieningen, de hoogte van de eigen bijdrage e.d. Daar staat tegenover dat bij aanbestedingen (hulp bij het huishouden, hulpmiddelen) de aanbestedingen meer of minder gunstig kunnen uitvallen. Sturing is dan pas weer mogelijk bij een volgende aanbesteding. Immers, voorafgaand aan de aanbesteding wordt een programma van eisen vastgesteld dat in principe niet meer kan worden gewijzigd.

Prestatieveld 7: Het bieden van maatschappelijke opvang

Prestatieveld 7 betreft activiteiten gericht op het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen (bijvoorbeeld huiselijk geweld), al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

1. Inhoud Prestatieveld

In de thuissituatie kunnen flinke problemen ontstaan. Dat kunnen sociale problemen zijn, bijvoorbeeld in de relatie met de partner, problemen op financieel gebied of problemen veroorzaakt door verslaving, gedrag of ziekte. Maar bijna altijd is sprake van een combinatie hiervan. Vervolgens hebben mensen met deze problemen moeite zich in de maatschappij te handhaven en verlaten zij het huis, al dan niet gedwongen. De Wmo bepaalt dat gemeenten voor deze mensen (tijdelijke) opvang, begeleiding en zonodig zelfs onderdak moeten regelen. De doelgroep omvat zowel mensen die dreigen uit huis te worden gezet, als mensen die al geen dak meer boven hun hoofd hebben. De opvang van zwervers valt hieronder, maar ook vrouwenopvang zoals bijvoorbeeld de 'Blijf van mijn Lijf'-huizen.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

De WCPV geeft aan dat de gemeente de openbare geestelijke gezondheidszorg dient te bevorderen en moet aanbieden. Daarnaast moeten de ambities op het gebied van preventief gezondheidsbeleid worden geformuleerd.

Relatie met andere prestatievelden

De maatschappelijk opvang, de openbare geestelijke gezondheidszorg en de verslavingszorg (prestatievelden 7, 8 en 9) hangen nauw met elkaar samen. Soms zozeer dat er nauwelijks onderscheid gemaakt kan worden. Het gaat bij alle drie de prestatievelden om mensen met een kwetsbare positie, die vaak moeilijk te bereiken zijn en zorgmijndend gedrag vertonen. Bovendien vallen hun kenmerken (dakloosheid, psychiatrie, verslaving) vaak samen. De prestatievelden 7, 8 en 9 hangen ook nauw samen met vrijwel alle andere prestatievelden. De zorg voor mensen met een kwetsbare positie heeft raakvlakken op het gehele terrein van wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen, armoedebestrijding et cetera.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

De centrumgemeente Spijkenisse is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van voldoende verschillende opvangplekken voor de verschillende doelgroepen die regionaal opgevangen moeten worden en voor de doorstroming uit de voorzieningen. De verantwoordelijkheid wordt ingevuld in samenspraak met de regiogemeenten op het niveau van de Zuid-Hollandse Eilanden en is complementair aan de lokale verantwoordelijkheid. De gemeente zelf heeft geen formele verantwoordelijkheid in het voorkomen van dakloosheid. Dit neemt niet weg dat het gemeentebestuur zoveel als mogelijk huisuitzettingen door tijdig ingrijpen zal willen voorkomen. Met name is dat aan de orde als er minderjarige kinderen betrokken zijn.

- Opvangactiviteit

De opvangmogelijkheden waarvan door de gemeente Korendijk gebruik gemaakt wordt, zijn gerealiseerd vanuit de centrumfunctie en de middelen die de gemeente Spijkenisse hiervoor ontvangt. Het betreft onder andere crisisopvang, vrouwenopvang en noodopvang. Naast deze voorzieningen is er in Rotterdam en Dordrecht een groot aantal voorzieningen voor (crisis)opvang, zoals dag- en nachtopvang, time-out en langdurige opvang en 'Blijf van mijn Lijf'-huizen. Er zijn op de Zuid-Hollandse Eilanden onvoldoende locaties/voorzieningen voor acute opvang of time-out van burgers met acute psychiatrische problemen of verslavingsproblemen beschikbaar. Binnen de Hoeksche Waard zijn geen opvangmogelijkheden in de vorm van vrouwenopvang of maatschappelijke opvang. Per 1 september 2008 stopt de crisisopvang in Rotterdam definitief. Met het Rotterdamse beleid "Centraal Onthaal" dienen de Zuid-Hollandse Eilanden vanaf heden nu zelf voor de opvang te zorgen.

- Lokale activiteiten

De gemeente heeft samen met de vijftien gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden het 'Zorgpunt' Zuid-Hollandse Eilanden opgezet. Burgers, gemeenten en professionals kunnen een melding doen bij het Zorgpunt als zij zich ernstig zorgen maken over iemand. Het kan onder andere gaan om meldingen van

huiselijk geweld, vereenzaming, vervuiling, verslaving, mishandeling etc. Vanuit het Zorgpunt vindt ook verwijzing plaats naar de diverse regionale opvangmogelijkheden.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op dit terrein plaatsvinden.

3. Belangrijke ontwikkelingen

- Onderzoek huiselijk geweld

In 2006 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar het zorgaanbod op het terrein van huiselijk geweld: wat bieden organisaties, waar bevinden zich de lacunes als het gaat om de zorg aan betrokkenen bij huiselijk geweld en wat kan beter? Op basis van dit onderzoek zijn aanbevelingen gedaan om de lacunes in het huidige zorgaanbod aan te pakken:

- * *vergroot de betrokkenheid van organisaties in het samenwerkingsverband die gespecialiseerd zijn in een zorgvorm die nu niet of nauwelijks voorhanden is;*
- * *start werkgroepen met een specifieke opdracht (preventie, crisisopvang, methodieontwikkeling systeemhulpverlening, structurele nazorg);*
- * *beschrijf de ketenaanpak en leg de samenwerkingsafspraken vast;*
- * *draag zorg voor deskundigheidsbevordering.*

Het steunpunt huiselijk geweld is inmiddels gestart met het samenstellen van de werkgroepen. Ook de andere aanbevelingen zullen worden uitgewerkt. Verder is gestart met de verbetering van de registratie.

- Short stay-voorziening

De drie woningcorporaties in de Hoeksche Waard zijn in een vergevorderd stadium in de voorbereiding van een short stay-voorziening met twaalf tijdelijke woonvoorzieningen.

- Landelijke ontwikkelingen

Wet tijdelijk huisverbod:

Op landelijke niveau ligt er een wetsvoorstel, waarbij politie en hulpverleners een instrument in handen krijgen om escalatie van huiselijk geweld zoveel mogelijk te voorkomen. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om personen van wie een dreiging van huiselijk geweld uitgaat tijdelijk een huisverbod op te leggen. Het creëert de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen. De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer vindt na de zomer van 2008 plaats.

Nazorg ex- gedetineerden:

Daarnaast lopen er landelijke ontwikkelingen over de aanpak van veelplegers. De intensieve aanpak van veelplegers maakt deel uit van het Veiligheidsprogramma van het kabinet "Naar een veiliger samenleving". De aanpak van veelplegers valt of staat met een goede aansluitende nazorg. Zonder enige vorm van nazorg, vervalt de veelpleger al snel weer in zijn oude delictgedrag. Om de nazorg goed te laten aansluiten op het justitiële traject is het belangrijk dat er een zogenaamde 'warme' overdracht plaatsvindt tussen de penitentiaire inrichting en de gemeente waarnaar de veelpleger terugkeert.

4. Doelstelling

Belangrijke overwegingen

Maatschappelijke opvang is onlosmakelijk verbonden met de OGGZ (openbare geestelijke gezondheidszorg, prestatieveld 8). Door de (lokale) zorgnetwerken (bemoeizorg, huiselijk geweld) worden steeds meer cliënten opgespoord en doorgeleid naar zorg. Deze zorgnetwerken maken de verborgen en vaak ernstige problematiek zichtbaar bij die doelgroep die zelf niet in staat is om hulp te vragen. Dat betekent ook dat er voldoende opvang moet zijn in de regio om de cliëntstroom aan te kunnen en om dakloosheid te voorkomen. De druk op de huidige opvangcapaciteit in de regio is groot. De doorstroom van cliënten is beperkt en er zijn wachtlijsten. Daarnaast zijn niet alle soorten opvang in de regio beschikbaar.

Een goed werkende keten voor maatschappelijke opvang kan problemen op het gebied van bijvoorbeeld dakloosheid of huiselijk geweld vroegtijdig oplossen en ook herhaling voorkomen. Op de Zuid-Hollandse Eilanden bestaat een dergelijke keten voor maatschappelijke opvang nog niet. De voorzieningen zijn nog te beperkt en te gefragmenteerd.

Doelstelling

Aangezien het beleid zich zowel richt op het terugdringen van dak- en thuisloosheid als op het terugdringen van huiselijk geweld en vrouwenopvang, dienen op dit prestatieveld twee afzonderlijke doelstellingen te worden geformuleerd:

Het terugdringen van dak- en thuisloosheid en het bieden van zodanige opvang en ondersteuning aan dak- en thuislozen dat zij een zo zelfredzaam en menswaardig mogelijk bestaan leiden.

Het terugdringen van huiselijk geweld en het bieden van tijdelijke opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en het verlenen van hulp aan slachtoffers en daders van huiselijk geweld.

5. Acties en speerpunten

- Realisatie van een sluitend en afdoende aanbod van opvangvoorzieningen

Vanuit de regionale verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Spijkenisse streven de samenwerkende gemeenten er naar om voor 2010 een sluitend en afdoende aanbod van opvangvoorzieningen in de regio te realiseren. Deze voorzieningen dienen te zijn afgestemd op de problematiek en in samenhang met adequate preventie en doorstroom naar de nazorg op lokaal niveau. Bij de uitwerking hiervan wordt onder andere gedacht aan versterking van preventieactiviteiten.

- Het voorkomen/vermindere van huiselijk geweld

Huiselijk geweld is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving en eist meer slachtoffers dan enig andere vorm van geweld. Het gemeentebestuur van Korendijk stelt hoge prioriteit aan het terugdringen van huiselijk geweld. Daarom is dit onderwerp een belangrijk onderdeel in het integraal veiligheidsplan van de gemeente Korendijk. In dit plan wordt naast een strafrechtelijke benadering ingezet op een samenhangend aanbod van preventie en signalering, adequate opvang, hulpverlening en nazorg aan slachtoffers, daders, kinderen en omstanders van huiselijk geweld.

- Voorkomen uitzettingen op lokaal niveau

Uitzettingen op lokaal niveau komen vrijwel niet voor. Er is een lokaal zorgnetwerk waarin goed overleg plaatsvindt en waarin knelpunten – zoveel mogelijk - preventief worden opgelost.

6. Prestaties en indicatoren

Specifieke resultaten die in dit prestatieveld worden nagestreefd zijn:

Prestaties	Indicatoren
Huisuitzetting wordt zoveel mogelijk voorkomen	Cijfers rapportage en onderzoek
De capaciteit aan tijdelijke opvang is zoveel als mogelijk afgestemd op de behoefte	Cijfers rapportage en onderzoek
Er zijn voldoende plaatsen voor beschermd wonen	Cijfers rapportage en onderzoek

* Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de prestaties en indicatoren die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 7 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Reguliere activiteiten

De gemeente Spijkenisse ontvangt als centrumgemeente rechtstreeks een doeluitkering voor de financiering van de activiteiten in prestatieveld 7. Derhalve is in de gemeentebegroting van Korendijk op dit prestatieveld een minimaal budget opgenomen.

Van belang is te onderkennen dat de middelen die de gemeente Spijkenisse ontvangt onvoldoende zijn om voldoende eigen opvangcapaciteit te realiseren. Onderzocht wordt wat de omvang van dit probleem is, wat

de wensen zijn van de uit de Zuid-Hollandse gemeenten en wat de financiële consequenties zijn voor de centrumgemeente en de individuele gemeenten.

In de kadernota is voor de maatschappelijke opvang in de Hoeksche Waard een bedrag opgenomen van € 11.000,00

Prestatieveld 8: Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg

Prestatieveld 8 betreft activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

1. Inhoud prestatieveld

De Wmo stelt dat gemeenten de openbare geestelijke gezondheidszorg moeten bevorderen. Dit houdt onder andere in dat gemeenten ervoor moeten zorgen dat mensen met psychosociale problemen de weg naar de hulpverlening weten te vinden. Ook moeten gemeenten een goed oog hebben voor de problemen van sociaal kwetsbare mensen. Met hen moet contact onderhouden worden en desgewenst begeleidt de gemeente ze naar hulpverlenende instanties. Verder stelt de Wmo dat gemeenten nazorg moeten leveren om te voorkomen dat mensen opnieuw in problemen raken. Om al deze doelen te bereiken, werkt de gemeente samen met tal van andere organisaties die actief zijn op het gebied van de hulp- en dienstverlening en geestelijke gezondheidszorg.

Het bieden van psychosociale hulp bij rampen is niet in de Wmo ondergebracht maar valt wel onder de WCPV.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

De gemeentelijke verplichtingen op het terrein van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) zijn beschreven in de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV). Het betreft de volgende verplichtingen:

- *het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGZ;*
- *het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen;*
- *het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen of risicogroepen;*
- *het bieden van psychosociale hulp bij rampen;*
- *het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGZ.*

Onder de OGGZ wordt ook de collectieve preventie van (ernstige) *psychosociale problemen* begrepen, waarbij preventie zich richt op de hele bevolking.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Evenals op de prestatievelden 7 en 9, is de samenhang van dit prestatieveld met alle andere prestatievelden groot. Zie hiervoor ook de beschrijving bij prestatieveld 7.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

De activiteiten in de gemeente Korendijk op dit gebied vinden vooral plaats op regionaal niveau. Daarnaast is er beperkte extra inzet op lokaal niveau.

Activiteiten op regionaal niveau

De gemeente Spijkenisse fungeert als centrumgemeente op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg en voert de activiteiten uit voor de drie eilanden. Het betreft activiteiten op het gebied van preventie, signaleren en toeleiden, maatschappelijke opvang, monitor en onderzoek, coördinatie en nazorg.

Eén bestuurder en de regionaal medewerker Volksgezondheid nemen namens de Hoeksche Waard deel in de stuurgroep OGGZ+, waarin de centrumgemeente geadviseerd wordt over haar beleid op het gebied van de OGGZ+. Eén bestuurder per eiland neemt ook deel aan het platform OGGZ+, waarin afstemming plaatsvindt met de OGGZ zorgaanbieders op dit gebied.

Lokaal zorgnetwerk

Als onderdeel van de netwerkstructuur OGGZ+ is in Korendijk een lokaal zorgnetwerk werkzaam wat als doel heeft het bevorderen van vroegtijdige signalering van burgers met meervoudige sociale gezondheidsproblematiek, continuïteit van zorg en coördinatie rondom hulpverlening door lokale netwerkvorming voor burgers met meervoudige gezondheidsproblematiek. Activiteiten zijn het opzetten, ontwikkelen, onderhouden en coördineren van (nieuwe) overlegstructuren en samenwerkingsafspraken op lokaal niveau. De coördinatie, ondersteuning en administratieve uitvoering vindt plaats door GGD-ZHE.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op deze terreinen in Korendijk nu reeds worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen

De gemeente Korendijk heeft een beperkt lokaal geformuleerd beleid. Tot op heden is het beleid wat door Spijkenisse als centrumgemeente is ontwikkeld overgenomen als zijnde haar beleid. Belangrijke ontwikkelingen daarbij zijn:

- Overheveling subsidieregelingen vanuit AWBZ naar Wmo

Met ingang van 1 januari 2007 zijn diverse subsidieregelingen vanuit de AWBZ overgedragen aan de gemeente Spijkenisse als centrumgemeente voor de uitvoering van de geestelijke gezondheidszorg. Het betreft:

- * *AWBZ-middelen voor OGGZ-activiteiten op het gebied van toeleiding*
Het betreft activiteiten op het gebied van maatschappelijke opvang en vrouwenopvang en verslavingsbeleid Bouman GGZ, De Hoop, GGD.
- * *Subsidieregeling "initiatieven OGGZ"*
Het betreft activiteiten gericht op de verankering van de OGGZ in de ZHE en verbreding van de lokale zorgnetwerken.
- * *Zorgvernieuwingprojecten GGZ*
Deze regeling is bedoeld om zorg te verlenen aan mensen met een indicatie conform AWBZ-gereguleerde psychiatrische aanspraken. Deze hulp kan onderzoek, advisering en voorlichting, behandeling, begeleiding en/of verzorging omvatten.
- * *Collectieve GGZ-preventie*
Deze middelen zijn bedoeld om begrip en herkenning van (ernstige) psychische klachten te bevorderen, de bevolking bewust te maken van wat zij zelf aan deze klachten kan doen en de doelgroep wegwijs te maken naar de instanties.

- Regionale visieontwikkeling OGGZ+ in nauwe samenwerking met de Stuurgroep OGGZ+ en de Centrumgemeente

Binnen het kader van de OGGZ+ is een gezamenlijke regionale visie ontwikkeld hoe gemeenten en zorgaanbieders effectief met elkaar kunnen samenwerken op de beleids-velden maatschappelijke opvang, OGGZ en de verslavingszorg. Deze visie omvat de prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo. De visie is zodanig opgebouwd dat er ruimte is voor regionale en lokale accenten. De speerpunten in de regionale visie zijn:

- * sluitende keten van opvangvoorzieningen;
- * meer inzicht in aard en omvang doelgroep;
- * ontwikkelen cliëntvolgsysteem;
- * vermindering verslavingsproblematiek;
- * samenhangend aanbod OGGZ+.

- Lokale verantwoordelijkheid in het kader van de OGGZ

Naast regionale verantwoordelijkheden, heeft de gemeente verschillende lokale verantwoordelijkheden die door de gemeente zelf moeten worden ingevuld. Dit zijn:

- * collectieve preventie van GGZ en verslaving (incl. overheveling AWBZ-subsidie-regelingen);
- * opsporen en signaleren;
- * lokale integrale trajecten;
- * nazorg;
- * lokale monitoring;
- * lokale netwerkregie.

Bij de invulling van deze verantwoordelijkheden zal samenhang en aansluiting moeten worden gerealiseerd met de regionale OGGZ-activiteiten en de centrumgemeente Spijkenisse.

- *Samenwerking binnen de Hoeksche Waard*

Bij de ontwikkeling en beleidsmatige invulling van de overheveling van de subsidie-regelingen vanuit de AWBZ naar de Wmo wordt samengewerkt met de vier Hoeksche Waardse gemeenten. Regionaal zal voor het jaar 2008 een afzonderlijk beleidsvoorstel voor het invullen van de keuzes met betrekking tot het beleid als vervolg op AWBZ-subsidieregelingen worden gemaakt. Daarna zullen afspraken gemaakt worden met uitvoerende partners en zal hieraan lokaal uitvoering worden gegeven.

- *Nazorg ex-gedetineerden*

Op landelijk niveau is vastgesteld dat gemeenten de verantwoordelijkheid krijgen de nazorg van ex-gedetineerden uit de eigen gemeente in te vullen. Op basis van nadere informatie hierover zal in 2008 een werkwijze worden opgesteld en de financiering van deze activiteiten worden uitgewerkt.

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

Door de gemeente Spijkenisse is in het kader van de wettelijke verantwoordelijkheid die zij heeft als centrumgemeente een regionale visie ontwikkeld op het beleidsterrein Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. De verantwoordelijkheden tussen centrumgemeente en de lokale gemeente zijn verdeeld. Daarbij is de gemeente Spijkenisse verantwoordelijk voor de *zorgtoeleiding van de doelgroep en de zogenaamde "ongevraagde nazorg"*. De gemeente Korendijk is verantwoordelijk voor de *preventie van problemen en signalering van de doelgroep (onder meer via de lokale zorgnetwerken) en voor de nazorg (al dan niet na een tijdelijk verblijf in een opvangvoorziening)*.

Doelstelling

De doelstelling van het regionale en lokale beleid kan als volgt worden samengevat:

Ervoor zorgdragen dat de groep sociaal kwetsbare inwoners zo klein mogelijk blijft, in beeld wordt gebracht en wordt doorgeleid naar zorg of dienstverlening.

5. Acties en speerpunten

Vanuit de gedeelde regionale visie is op regionaal niveau een aantal speerpunten benoemd waaraan de komende jaren uitvoering wordt gegeven.

- *Sluitend aanbod opvangvoorzieningen*

De gemeenten streven er naar om voor 2010 een sluitend en afdoende aanbod van opvangvoorzieningen in de regio te realiseren, afgestemd op de problematiek en in samenhang met adequate preventie en doorstroom naar de nazorg op lokaal niveau.

- *Monitor OGGZ+*

De gemeenten en de uitvoerders hebben voor 2009 een monitor OGGZ+ ontwikkeld. De monitor geeft relevante sturingsinformatie aan gemeenten en uitvoerders om beleid en uitvoering aan te passen.

- *Cliëntvolgsysteem*

De gemeenten en de uitvoerders onderzoeken in 2008 (en verder) gezamenlijk de mogelijkheden voor de implementatie van een cliëntvolgsysteem.

In aansluiting op de regionale acties zal de gemeente op lokaal niveau investeren in het opsporen en signaleren van de gekozen doelgroep naar de lokale zorgnetwerken toe. Anderzijds zal de gemeente investeren in het organiseren van nazorg, waaronder begrepen de diverse opvangmogelijkheden, en afspraken maken met lokale partners om dit te realiseren.

6. Prestatieveld en indicatoren

Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 8 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

Reguliere activiteiten

De gemeente Spijkenisse ontvangt als centrumgemeente rechtstreeks een doeluitkering voor de financiering van de activiteiten in prestatieveld 8. Derhalve zijn op de gemeentebegroting van Korendijk op dit prestatieveld geen middelen opgenomen.

Van belang is te onderkennen dat de middelen die de gemeente Spijkenisse ontvangt onvoldoende zijn voor de gehele Zuid-Hollandse Eilanden om voldoende eigen opvangcapaciteit te realiseren. Onderzocht wordt wat de omvang van dit probleem is, wat de wensen zijn van de uit de Zuid-Hollandse gemeenten en wat de financiële consequenties zijn voor de centrumgemeente en de individuele gemeenten.

Prestatieveld 9: Het bevorderen van verslavingsbeleid

Het betreft activiteiten die gericht zijn op preventie van verslavingsproblemen en op ambulante hulpverlening bij verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van de overlastbestrijding door verslaving.

1. Inhoud prestatieveld

De verslavingsproblematiek is zeer complex. De doelgroep is groot en gevarieerd en de problematiek van de verslaafden is verschillend. De ernst van de verslaving wordt bepaald door meerdere factoren. Veel verslaafden lijden aan meervoudige problematiek. Vaak is sprake van psychiatrische ziektebeelden en een combinatie met dak- en thuisloosheid, met werkloosheid en met schulden. Verreweg de grootste groep verslaafden veroorzaakt nauwelijks of geen overlast. Wel legt deze groep een grote druk op de directe omgeving. Echter, het beeld van criminaliteit en onveiligheid wordt in sterke mate bepaald door harddrugsverslaafden met meervoudige problematiek. Een relatief kleine groep zorgt voor een relatief hoog aandeel in de overlast.

Relatie met volksgezondheidsbeleid

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

De doelgroep zijn alle burgers van de gemeente Korendijk.

Relatie met andere prestatievelden en beleidsterreinen

Evenals op de prestatievelden 7 en 8 is de samenhang van dit prestatieveld met alle andere prestatievelden groot. Zie hiervoor ook de beschrijving bij prestatieveld 7.

2. Wat doet de gemeente Korendijk?

Het beleid gericht op preventieve activiteiten in Korendijk is vastgelegd in de regionale nota "Verslavings (preventie) beleid 2005 – 2009". De algemene doelstelling van het verslavingsbeleid is het voorkomen of verminderen van problematisch alcohol- en drugsgebruik, gokken en andere vormen van verslaving in termen van (volks)gezondheid, welzijn en openbare orde en veiligheid. Jongeren vormen in de nota de belangrijkste doelgroep. De nota is een kadernota. Jaarlijks worden binnen het gestelde kader producten en activiteiten afgenomen bij aanbieders (spreidingsplan). Het gaat hierbij om circa achttien producten die door drie partijen worden uitgevoerd (GGD-ZHE, De Hoop (vanuit de kerken georiënteerd) en Bouman GGZ verslavingszorg). De activiteiten worden gefinancierd en bepaald door de centrumgemeente Spijkenisse.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die nu reeds in Korendijk worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen directe ontwikkelingen.

4. Doelstelling

Overwegingen vooraf

In de voorbereiding van dit beleidsplan heeft de gemeenteraad aangegeven dat de verslavingsproblematiek bij een steeds jongere doelgroep een rol speelt. Bij de aanpak van deze problematiek is het daarom van belang ook ouders te betrekken.

Bij alcohol-, drugs en gokverslaving moet niet alleen sprake zijn van hulpverlening, maar ook van preventie door middel van voorlichting en informatie, ook op scholen. Het huidige toezicht op en de handhaving van het vergunningstelsel op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) blijft onverkort van kracht, evenals het hanteren van de nulloptie voor coffeeshops. Binnen het bestaande zorgnetwerk is er blijvende aandacht voor in het bijzonder alcohol- en drugsverslaving.

De doelstelling kan als volgt worden geformuleerd:

Het voorkomen en terugdringen van verslaving en het bieden van een menswaardig bestaan aan chronisch verslaafden.

5. Acties en speerpunten

- Preventieve maatregelen

De gemeente Korendijk onderzoekt de mogelijkheden op het niveau van de Hoeksche Waard van een alcoholmatigingsbeleid. Onderdelen hiervan kunnen zijn publiekscampagnes gericht op vermindering van thuisgebruik, voorlichtingsactiviteiten op scholen, afspraken met sportverenigingen, jeugd- en jongerenwerk et cetera.

- Thema roken en overmatig alcoholgebruik

Bij het tot stand komen van het regionale spreidingsplan verslavingzorg (gefinancierd door de centrumgemeente Spijkenisse) zal specifiek aandacht worden besteed aan het thema roken en overmatig alcoholgebruik.

6. Prestaties en indicatoren

Zoals in paragraaf 5.3 (Deel 1) is toegelicht zal een afzonderlijk plan van aanpak worden opgesteld met de gegevens die in het kader van de Wmo in Korendijk zullen worden verzameld. Hierbij zullen ook de gewenste resultaten en indicatoren die van belang zijn voor prestatieveld 9 nader worden uitgewerkt.

7. Financiële aspecten

- Reguliere activiteiten

De gemeente Spijkenisse ontvangt als centrumgemeente rechtstreeks een doeluitkering voor de financiering van de activiteiten in prestatieveld 9. Derhalve zijn op de gemeentebegroting van Korendijk op dit prestatieveld geen middelen opgenomen.

Nieuwe acties en speerpunten

In de financiering van de nieuwe acties is voorzien.

Prestatieveld 10: Lokaal gezondheidsbeleid

Prestatieveld 10 betreft uiteenlopende activiteiten op het gebied van de volksgezondheid.

1. Inhoud prestatieveld

Prestatieveld 10 is toegevoegd aan de negen prestatievelden van de Wmo aangezien er in de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) een aantal activiteiten op het gebied van de volksgezondheid wordt voorgeschreven die geen directe relatie hebben met de overige prestatievelden in de Wmo. Het betreft uiteenlopende activiteiten zoals bevolkings-onderzoek, technische hygiënezorg en algemene infectieziektenbestrijding. Deze activiteiten worden uitgevoerd door de GGD. Daarnaast presenteert het ministerie van VWS iedere vier jaar een preventienota waarin prioriteiten worden genoemd waarop de gemeente activiteiten moet ondernemen.

-Relatie met de Wmo

De negen prestatievelden van de Wmo hebben verschillende raakvlakken met taken binnen de WCPV. De WCPV en de Wmo overlappen elkaar op het terrein van de primaire⁶ en secundaire preventie. Er zijn echter ook WCPV-taken die geen raakvlak hebben met de Wmo. Een belangrijk verschil tussen de WCPV en de Wmo is, dat de WCPV-taken veelal plaatsvinden voordat er sprake is van een probleem waarvoor hulp nodig is. Men spreekt over een maatschappelijke hulpvraag. De taken binnen de WCPV bevinden zich in het publieke domein en dienen het collectieve belang. De Wmo, met als doel maatschappelijke ondersteuning, gaat eveneens uit van een maatschappelijke hulpvraag, maar tevens van concrete individuele vragen van burgers met een probleem. Bovendien worden de taken van de Wmo uitgevoerd door private partijen.

Beide wetten hebben verschillende doelstellingen, respectievelijk het bevorderen van de volksgezondheid en maatschappelijke participatie. Hoewel deze aan elkaar gerelateerd zijn, zijn de kernfuncties om die doelen te bereiken wel verschillend, namelijk maatschappelijke ondersteuning bij de Wmo en gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en ziektepreventie bij de WCPV.

2. Wat doet de gemeente Korendijk op dit prestatieveld?

Er is een grote hoeveelheid producten die door de GGD-ZHE (gemeenschappelijke regeling) in het kader van de uitvoering van de WCPV worden verricht. Voorbeelden hiervan zijn de bevolkingsonderzoeken voor borstkanker, technische hygiënezorg en algemene infectieziektenbestrijding. Het betreft de uitvoering van het wettelijk basispakket. Dit is zeer specifiek beschreven en biedt geen beleidsruimte.

In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de activiteiten die op dit gebied in Korendijk worden uitgevoerd.

3. Belangrijke ontwikkelingen

Het ministerie van VWS publiceert iedere vier jaar een landelijke preventienota. In de preventienota "Kiezen voor Gezond Leven" (2006) staan prioriteiten genoemd die kaderstellend zijn voor de lokale volksgezondheidsnota die de gemeente moet vaststellen. VWS gaat ervan uit dat deze speerpunten een plaats zullen krijgen in de gemeentelijke nota's en vertaald worden naar beleid en acties op lokaal niveau. Het betreft de volgende speerpunten:

- Roken en overmatig alcoholgebruik

Een belangrijk onderwerp in de landelijke preventienota is het beleid gericht op bestrijding van verslaving. Op dit terrein is de gemeente Korendijk al zeer actief. In de regionale nota "Verslavings (preventie)beleid 2005 – 2009" is het beleid en de activiteiten opgenomen variërend van preventie op scholen, bijeenkomsten voor ouders, alcohol en sport en preventie en bereik van jongeren bij evenementen. (Zie voor een nadere uitwerking van ontwikkelingen, doelstelling en acties prestatieveld 9.)

- Diabetes en overgewicht

Het aantal diabetespatiënten mag tussen 2005 en 2025 volgens de preventienota met niet meer dan 15 procent stijgen. De meeste winst is te behalen bij groepen met meer kans op diabetes:

⁶ Primaire preventie heeft als doel het voorkomen van ziekten, maar ook het bevorderen van gezondheid. Secundaire preventie heeft als doel ziekten in een vroeg stadium op te sporen waardoor ziekten eerder kunnen worden behandeld.

- jongeren met overgewicht;
- mensen met een lage sociaal-economische status;
- allochtonen met een bovenmatig risico;
- zwangere vrouwen;
- mensen die diabetes hebben, maar het nog niet weten.

Er zijn verschillende oorzaken te noemen voor het ontstaan van overgewicht. De belangrijkste is een disbalans tussen energie-*inname* (voeding) en energie-*verbruik* (lichamelijke activiteit). Een kleine positieve energiebalans leidt over langere perioden al tot grote veranderingen in lichaamsgewicht. Overgewicht en in het bijzonder ernstig overgewicht (*obesitas*) hangen samen met chronische aandoeningen zoals *diabetes mellitus* type 2 (in de volksmond 'suikerziekte' genoemd), hart- en vaatziekten, aandoeningen van de galblaas, aandoeningen van het bewegingsapparaat en verschillende vormen van kanker. Daarnaast houdt overgewicht verband met een relatief groot verlies aan kwaliteit van leven.

Diabetes veroorzaakt een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, blindheid en nierziekten. Een van de hoofdoorzaken van diabetes is overgewicht en ongezonde voeding. Bij diabetes door overgewicht is net als bij depressie via vroegsignalering en ketenzorg nog aanzienlijke gezondheidswinst te behalen met het voorkomen van complicaties.

- *Depressie*

Depressie is opgenomen in de landelijke preventienota omdat deze stoornis zeer frequent voorkomt. Het veroorzaakt hoge zorg- en maatschappelijke kosten. Zo zijn psychische stoornissen de belangrijkste oorzaak van arbeidsongeschiktheid en veroorzaken ze ook een aanzienlijk deel van het ziekteverzuim. Er is grote overlap tussen depressie, alcohol en angststoornissen. Depressie gaat in 8% van de gevallen vooraf aan angststoornissen en in 27% van schadelijk alcoholgebruik. Bij depressie is door middel van vroegsignalering en ketenzorg gezondheidswinst te behalen. Depressie wordt gekenmerkt door een sombere stemming en interesseverlies. Maar er zijn meer klachten die een versturende invloed hebben op iemands functioneren, zoals een onregelde slaap, energiegebrek, problemen met de concentratie, toename of verlies van eetlust, piekeren over de dood en suïcide. Depressie kent een ongunstig verloop en kan meermalen in iemands leven terugkeren. De stoornis gaat gepaard met aanzienlijke functionele beperkingen.

4. Doelstellingen

De aanpak van overgewicht en diabetes

Preventie van overgewicht (en daarmee voorkomen van diabetes) richt zich zowel op het voorkómen van het ontstaan van overgewicht als op het voorkómen dat mensen die al overgewicht hebben verder toenemen in gewicht.

De volgende doelstelling voor de aanpak van overgewicht wordt geformuleerd:

- het percentage volwassenen met overgewicht moet minimaal gelijk blijven;
- het percentage jeugdigen met overgewicht moet dalen.

Hierbij krijgen jeugd en mensen met een laag inkomen en/of lage opleiding speciale aandacht.

Preventie van depressie

Op basis van deze gegevens zal preventie van depressie zich vooral moeten toespitsen op een specifieke doelgroep. De gemeente heeft de volgende doelstelling voor de aanpak van depressie binnen deze doelgroep:

- dat minimaal 50% van de doelgroep wordt bereikt met voorlichting;
- dat bij 30% van de mensen met depressieve klachten deze klachten ook daadwerkelijk worden gesignaleerd en dat deze mensen een advies krijgen;
- dat minimaal 20% gebruik heeft gemaakt van preventieve ondersteuning of programma's gericht op geestelijke gezondheidsbevordering.

Met het bereiken van deze doelstellingen mag worden verwacht dat het risico op depressie onder de doelgroep aanzienlijk is verminderd.

5. Acties en speerpunten

Monitor gezondheid

De GGD voert periodiek een monitor gezondheid uit. Onderdeel daarvan is een gezondheidsenquête onder inwoners van aangesloten gemeenten. De monitor levert belangrijke beleidsinformatie op en biedt informatie om doelstellingen en resultaten te meten. In 2009 zal worden deelgenomen aan de uitvoering van deze enquête in de gemeente Korendijk. De gegevens uit deze monitor vormen een belangrijke input op de te voeren activiteiten op dit prestatieveld.

(De kosten voor de uitvoering bedragen € 4.000,00).

- Terugdringen overgewicht

Overgewicht is in de gemeente een gezondheidsprobleem. Wij gaan dan ook de komende vier jaar als een van de speerpunten aandacht besteden aan het terugdringen van overgewicht. De GGD-ZHE zal in opdracht van de gemeente de gezondheidssituatie van de inwoners in kaart brengen. Om deze doelstellingen te realiseren zal de gemeente, in samenwerking met de GGD-ZHE en in samenhang met het project sportstimulering (prestatieveld 1) een 'actieprogramma preventie van overgewicht' opstellen. Binnen dit programma wordt een breed pakket aan maatregelen op het gebied van voeding en bewegen ingezet, gericht op zowel het individu als de omgeving.

(Naar verwachting geen extra financiering noodzakelijk)

- Terugdringen depressieve klachten

Depressieve klachten vormen bij bepaalde doelgroepen een gezondheidsprobleem. Wij gaan dan ook de komende vier jaar als een van de speerpunten aandacht besteden aan het terugdringen van depressieve klachten bij nader te bepalen doelgroepen. De GGD-ZHE zal in opdracht van de gemeente de gezondheidssituatie van de inwoners in kaart brengen.

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren zullen wij de GGZ-partijen en/of GGD-ZHE vragen een 'actieprogramma preventie van depressie' op te stellen. Dat behelst een breed basispakket aan maatregelen op het gebied van depressiepreventie, gericht op zowel het individu als de omgeving.

(Naar verwachting geen extra financiering noodzakelijk)

- Overleg huisartsen

De huisarts vervult een centrale functie in de eerstelijns gezondheidszorg. Vanuit deze positie hebben de huisartsen veel kennis over de ontwikkeling van de (volks)gezondheid in Korendijk en leveren zij een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de volksgezondheid in onze gemeente. Om de uitwisseling van kennis en informatie tussen gemeente en huisartsen te versterken wordt er naar gestreefd periodiek overleg met de huisartsen te voeren.

(Naar verwachting geen extra financiering noodzakelijk)

- Specifieke doelgroepen

Een specifieke doelgroep voor de gemeente Korendijk in het kader van de volksgezondheid betreft het deel van de bevolking dat vanwege (geloofs)overtuiging bewust niet is gevaccineerd tegen epidemische ziekten. In kaart zal worden gebracht in welke mate dit in de gemeente Korendijk aan de orde is en of nadere actie (bijvoorbeeld in de vorm van nadere voorlichting) noodzakelijk is.

(Naar verwachting geen extra financiering noodzakelijk)

6. Resultaten, prestaties en indicatoren

De gemeente acht het van belang om de uitvoering van het lokale actieprogramma preventie van depressie en overgewicht (diabetes) te monitoren. Om deze reden zal de gemeente de afdeling epidemiologie van de GGD-ZHE vragen om bij aanvang, tijdens en na afloop van het lokale actieprogramma de resultaten ervan te rapporteren en te vertalen naar concrete adviezen.

7. Financiële aspecten

Actie	<i>Kosten</i>
Monitor gezondheid*	4.000,00

* Opgenomen in kadernota

Op basis van de gemeenschappelijke regeling van de GGD-ZHE wordt de bijdrage van de vijftien gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden per inwoner berekend op basis van een productbegroting.

Bijlage 1: Bestaande activiteiten op de prestatievelden

Deze bijlage geeft per prestatieveld een overzicht van de activiteiten die in 2008 door de gemeente Korendijk worden uitgevoerd, gefinancierd of gesubsidieerd of (mede) opgezet.

Prestatieveld 1: Bevorderen van de sociale samenhang

Beleidsterrein	Activiteit	Toelichting
Realiseren leefbare wijken en buurten	Initiatieven wonen, zorg en welzijn: Hoofd in de wolken, voeten in de klei Regiegroep Wonen, Welzijn en Zorg Dorpsvereniging Goudswaard Buurtbus	Een initiatief op HW niveau op het terrein van wonen, zorg en welzijn Lokale groep die zich inzet voor ouderen en gehandicapten De vereniging is bezig een dorpsplan te maken voor de kern Goudswaard De gemeente subsidieert de buurtbus (vervoer vanuit Korendijk naar Oud Beijerland vice versa)
	Brede school	Ontwikkeling brede school in Piershil in voorbereiding
	Speeltuinen/speelruimte beleid	In Nieuw-Beijerland is een speeltuin (Jeugdland) die subsidie ontvangt. De speelplekken in de openbare ruimte worden volgens de wettelijke eisen onderhouden en gerenoveerd. Bij de ontwikkeling van een bestemmingsplan wordt ook de aanleg van speelplekken meegenomen.
	Kinderboerderij	3 kinderboerderijen: in Zuid-Beijerland Dierenpark Landzicht, in Nieuw-Beijerland de Bokkesprong en in Piershil de kinderboerderij Piershil.
	Buurtschouw	Er wordt o.a. getoetst of de openbare ruimte toegankelijk is voor ouderen en gehandicapten.
Ontwikkelen en in stand houden van accommodaties	Buitensportaccommodaties	Sportpark/voetbalveld (4), tennisbaan (2), ijsclubs (5). In Piershil en in Goudswaard zijn tennisbanen aanwezig bij de voetbalverenigingen.
	Binnensportaccommodaties	Drie gymnastieklokalen en één ruimte in het Dorpshuis te Nieuw-Beijerland fungeert als gymzaal (gemeente subsidieert activiteiten van gymnastiekverenigingen en badmintonvereniging)
	Dorpshuizen	Drie dorpshuizen: in de kernen Goudswaard, Nieuw-Beijerland en Piershil
	Peuterspeelzalen	Gemeente subsidieert vier peuterspeelzalen
	Kinderopvang	Dagopvang en bso in Zuid-Beijerland, dagopvang en bso in Piershil (verschillende eigenaren)
	Multifunctioneel centrum	Boerderij Dorpzigt in Zuid-Beijerland
	Bibliotheek	Vier vrijwilligersbibliotheken
	Jeugd- en Jongerenwerk	- Jongeren Ontmoetings Plaats (JOP) in

		<p>Nieuw-Beijerland</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugd- en jongerencentrum, door en voor jongeren tot 23 jaar - Gunterwait in Piershil - de voormalige brandweergarage in Nieuw-Beijerland - PKN kerk in Zuid-Beijerland / JOR
	Volwasseneneducatie	RSD HW: Da Vinci college Oud-Beijerland en Dordrecht
	Parken/natuurgebieden	Heemtuin, eiland Tiengemeten, het recreatiegebied Hitsertse Kade in Zuid-Beijerland en Costa del Spui in Goudswaard, Korendijkse slikken, Bos Zuid-Beijerland, Bos Piershil
	Particuliere accommodaties	De Eendrachtshoeve Zuid-Beijerland
	Schoolgebouwen	Er zijn negen schoolgebouwen, verspreid over de kernen en buurtschappen
	Kunst	Atelier Babi Senang in Nieuw-Beijerland en Kunstitleen AZ-projecten in Nieuw-Beijerland, .De Zilveren Schoen in Piershil, Atelier/galerie 't Zwarte Schaep te Goudswaard, Galerie DebuuT te Nieuw-Beijerland en wisselende exposities in het gemeentehuis
Het gebruik van de voorzieningen	Sport	Binnen- en buitensport, diverse verenigingen
	Sociaal-cultureel werk (ontspanning, ontmoeting, ontplooiing)	Stichting Stimulans, PKN kerk Zuid-Beijerland
	Kunst en cultuur	<p>Muziekeducatie ToBe</p> <p>Muziekverenigingen Volharding en Crescendo</p> <p>Lokale koren en toneelverenigingen</p> <p>Vier oranjeverenigingen</p> <p>Bram Roza festival</p> <p>Culturele Kring HW</p> <p>Concertcommissie (verzorgt jaarlijks twee concerten in het gemeentehuis in Piershil)</p>
Beheer van de wijk	Wijkverenigingen	Dorpsvereniging Goudswaard, Buurtcomité Zuidzijde, Oranjeverenigingen, SwaneBlake Piershil
Volksgezondheidsbeleid	Beleidsadvisering	Algemeen en in bestuurlijke beslissingen
	Afstemming collectieve preventie en curatieve zorg	Diverse activiteiten van de GGD-ZHE, bv. gezondheidsvoorlichting
	Onderzoek gezondheidssituatie bevolking	Vijfjaarlijks, monitoring ontwikkelingen (GGD-ZHE)
	Medische milieukundige zorg	Voorkomen schadelijke gevolgen verontreiniging milieu, voorlichting en advies, onderzoek gezondheidsklachten
Jeugdbeleid	Enquête doelgroep	Een gericht aanbod ontwikkelen voor de doelgroep jeugd (uitwerking tweede helft 2008)
	Expeditie Korendijk	Grootschalige activiteiten door en voor jeugd waarbij veel vrijwilligers zijn

		betrokken.
--	--	------------

Prestatieveld 2: Preventief jeugdbeleid (zie ook nota jeugdbeleid)

	Activiteit	Toelichting
Informatie en advies	Opvoedingsondersteuning en cursussen over opvoeding	Het Opvoedbureau wordt gefinancierd met subsidie van de gemeente Korendijk. De medewerkers van het bureau zijn in dienst van Careyn. Ouderavond opvoeding en drugs.
	GGD-ZHE, ouder- en kindzorg van Careyn, scholen	Opvoeden of het omgaan met speciale problematiek
	Informatie en adviesfunctie over opvoeden door verschillende instellingen	Het geven van informatie en advies door bijvoorbeeld scholen, het Opvoedbureau, het consultatiebureau, algemeen maatschappelijk werk, GGD ZHE en jongerenwerkers
	Sociale kaart en verstrekken van algemene informatie	Er is een sociale kaart jongeren en een sociale kaart ouderen. Informatie wordt ook verstrekt door de Wmo-consulenten en de GGD-ZHE
	Verslavingspreventie	Bouman GGZ, GGD-ZHE en Stichting De Hoop
Signaleren van problemen	Schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs	Begeleiden van zorgleerlingen door het schoolmaatschappelijk werk van de drie scholen voor voortgezet onderwijs in de Hoeksche Waard
	Social teams in het voortgezet onderwijs	Probleemsignalering en uitwisseling door netwerken rondom scholen. Deelgenomen wordt door Bureau Jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, jeugdpreventieteam en leerplichtambtenaren
	Regiegroep 12-18 jaar	Signaleren en bespreken schooluitval, overlast, veiligheid en gezondheid. Deelgenomen wordt door GGD-ZHE, Leerplichtambtenaren, gemeente en politie.
	Voor- en vroegschoolse educatie	Verbetering van de aansluiting tussen peuterspeelzalen en basisonderwijs door taalontwikkeling en signaleren achterstanden
	Informatieoverdracht voorschoolse voorzieningen - basisonderwijs	Gebruik overdrachtsformulier tussen kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en basisonderwijs
	Integrale jeugdgezondheidszorg voor 0 t/m 19-jarigen	Uitvoering van onderzoek en activiteiten gericht op groei- en ontwikkelingsstoornissen
	Buro HALT	Jongeren die zich schuldig hebben gemaakt aan vernielingen/vandalisme worden door de politie doorverwezen naar Bureau Halt. Het doel van Halt is herhaling van lichte delicten onder jongeren onder de 18 jaar te voorkomen.
Toeleiden naar aanbod	Aanpak schoolverzuim en voorkomen voortijdig	Uitvoering van leerplichttaken door het regionale bureau leerplicht en voortijdig

	Activiteit	Toelichting
	schoolverlaten	schoolverlaten te Dordrecht
Licht pedagogische hulp	Onderwijsbegeleiding	Ondersteuning aan scholen door onderwijsbegeleidingsdienst
	Jeugd Preventie Team	Samenwerkingsverband van jeugdzorg en politie met als doel het verlenen van kortdurende, intensieve hulp voor risicojongeren en licht criminele jongeren
	Maatwerk Jeugdgezondheidszorg Stevig Ouderschap	Programma ter preventie van opvoedingsproblematiek en psychosociale problemen bij kinderen (onder andere kindermishandeling)
	Trivium Jeugdzorg: dagopvang oudere jeugd en intensieve gezins- en groepsbegeleiding	Het bieden van opvang aan jongeren die tijdelijk niet deelnemen aan het (voortgezet) onderwijs vanwege gedragsproblemen
Coördinatie van zorg op lokaal niveau	Bureau Jeugdzorg	Coördinerende rol ten aanzien van de zorg aan jongeren
	Gemeente	Op basis van signalen (o.a. politie) neemt de gemeente onder leiding van de burgemeester initiatieven om partijen bij elkaar te brengen of activiteiten op elkaar af te stemmen.

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

Beleidssterrein	Activiteit	Toelichting
Algemene informatie en advies	Zorgconsulenten van de Gemeentewinkel	Onderdeel gemeentelijke organisatie
	Digitaal voorportaal	Informatie en advies via internet. Gebruikmakend van de zogenaamde INVIS-systematiek. Gemeenten in de Hoeksche Waard werken samen
	Informatie en advies door gesubsidieerde organisaties	Diverse organisaties en instellingen zoals het algemeen maatschappelijk werk van Careyn, de Regionale Sociale Dienst, Stichting Adviesraad Senioren en Gehandicapten Korendijk,, Stichting Stimulans, jeugd- en jongerenwerk, Ouder- en Kindzorg van Careyn, Stichting Ouderenvoorzieningen Korendijk en vrijwilligersorganisaties etc..
	Klachtencommissie	Ombudscommissie Hoeksche Waard en interne klachtenregeling
	Bibliotheek	Bibliotheek als kennis- en informatiebank
Voorlichting	Gezondheidsvoorlichting	Informatie over gezondheid door GGD-ZHE. Ook via de website van de GGD-ZHE
Cliëntondersteuning	Mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking	Verantwoording van de MEE-organisatie
	Mensen met een psychiatrische probleem	Verantwoording van Context/Bavo Europoort
	Ouderen	Project "signalering" (in onderzoek)
	Groep sociaal zwakkeren	Regionale Sociale Dienst

Prestatieveld 4: Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

Beleidsterrein	Activiteit	Toelichting
Ondersteuning vrijwilligers en vrijwilligerswerk	Opbouwwerk	Stichting Stimulans. In regionaal verband wordt er bekeken of er een steunpunt vrijwilligerswerk kan worden opgezet
	Vrijwilligers vacaturebank	Stichting Stimulans
	Speciale aandacht voor werving en ondersteuning van vrijwilligers	RAS-project
	Alle verenigingen en organisaties met vrijwilligers	Algemene ondersteuning en opleiding van vrijwilligers binnen organisaties. Veelal ondersteund door landelijke bonden of koepels
	Vrijwilligersprijs	Lokaal beleid in ontwikkeling
Ondersteuning mantelzorg	Ondersteuning aan mensen die iemand uit de naaste omgeving ondersteunen	Mantelzorgondersteuning, onderdeel van MEE-ZHZ Context verzorgt de mantelzorg-ondersteuning voor de mensen met een psychiatrisch probleem
	Verlenen informele zorg (bijvoorbeeld palliatieve terminale thuiszorg, buddyzorg)	MEE Zuid-Holland Zuid, Hospice Hoeksche Waard te Zuid-Beijerland en Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg
	Mantelzorgdag	Verzorgd door Mee, bijdrage gemeente per deelnemer uit de gemeente

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Beleidsterrein	Activiteit	Toelichting
Bevordering mobiliteit	Vervoer lokaal	Buurtbus, en er loopt een onderzoek naar een regionaal CVV
Leefbaarheid	Het subsidiëren van verenigingen om zowel actieve als passieve deelname mogelijk te maken, waarbij ieder zijn talenten kan inzetten	Lokale en regionale vrijwilligersorganisaties
	Telefooncirkel en vrijwillige hulpdiensten	O.a. Rode Kruis, Zonnebloem, gilde De Hoeksche Waard

Prestatieveld 6: Bieden van voorzieningen voor kwetsbare groepen

Beleidsterrein	Activiteit	Toelichting
Individuele Wmo-voorzieningen	Hulp bij het huishouden	Aanvraag, beoordeling en beschikking via de Zorgconsulenten van de Gemeentewinkel: Zorg in natura of een Persoonsgebonden budget (Pgb)
	Woningaanpassingen	Aanvraag, beoordeling en beschikking via de Zorgconsulenten van de Gemeentewinkel.
	Vervoersvoorzieningen	Aanvraag, beoordeling en beschikking via de Zorgconsulenten van de Gemeentewinkel.
	Rolstoelen	Aanvraag, beoordeling en beschikking

		via de Zorgconsulenten van de Gemeentewinkel.
Maatschappelijke dienstverlening	Algemeen Maatschappelijk Werk	Careyn
	Slachtofferhulp	Stichting Slachtofferhulp ZHZ
Individuele dienstverlening	Warme maaltijdvoorziening	Stichting Ouderenvoorzieningen Korendijk
	Sociale alarmering	Careyn
Materiële hulpverlening	(Bijzondere) bijstand en (re)integratie arbeidsmarkt	RSD Hoeksche Waard
	Schuldhulpverlening	RSD Hoeksche Waard
Telefonische hulpverlening	Een telefonische SOS hulpdienst die 7 x 24 uur bereikbaar is	Uitvoering geschiedt door Telemaat, gefinancierd door de provincie Zuid-Holland.
	(Tel.) Gesprek van mens tot mens, voor agrariërs	Telefonische Hulpdienst Agrariërs

Prestatieveld 7: Bieden van maatschappelijke opvang

Beleidssterrein	Activiteit	Toelichting
Opvangactiviteiten	Crisisopvang De Opstap te Spijkenisse	Doelgroep boven 18 jaar, 20-25 plaatsen
	Vrouwenopvang Spijkenisse	Vrouwen en kinderen, 16 woningen
	Jongvolwassenen Spijkenisse	Doelgroep 18 – 28 jaar, 16 kamers en 2 woningen
	Noodopvang Spijkenisse	Vrouwen en kinderen, 5 plaatsen
	Diverse crisisopvang zoals dag- en nachtopvang, time-out, langdurige opvang, Blijf van mijn Lijfhuizen etc.	Dordrecht
Ondersteuning en advies	Zorgpunt Zuid-Hollandse Eilanden	Telefonisch meldpunt voor slachtoffers, plegers, daders en getuigen voor 15 gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden

Prestatieveld 8: Bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg

Beleidssterrein	Activiteit	Toelichting
Preventie	Uitgebreid cursus-, trainings- en voorlichtingsaanbod voor diverse doelgroepen	Uitvoering door o.a. GGD-ZHE, Bouman GGZ verslavingszorg en De Hoop
Signaleren en toeleiden	Meldpunt bemoeizorg	= Zorgpunt
Maatschappelijk opvang	Opvangactiviteiten	Diverse opvang voor vrouwen, jongeren, crisissituaties etc. (zie ook prestatieveld 7)
Nazorg	Divers	Aanbod verschillende instellingen

Prestatieveld 9: Bevorderen verslavingsbeleid

Beleidssterrein	Activiteit	Toelichting
Onderzoek	Gezondheidsenquête	GGD-ZHE
	Monitor gezondheid	GGD-ZHE
Preventie	Opvoedbureau (diverse cursussen, o.a. 'puber in huis' en consultatie ouders	Door middel van subsidie aan het opvoedbureau
	Preventieactiviteiten op de	GGD (maatwerkpakket + extra

	basisschool zoals 'Drugs, weet wat je doet'	aangekocht)
	Preventieactiviteiten voortgezet onderwijs	Financiering uit gelden centrumgemeente
	Eilandhopper	GGD + jongerenwerk. Wordt ingezet bij diverse evenementen
	"Verzuip jij je toekomst?!" regionaal plan (bestuurlijk moet er nog een stand-punt worden ingenomen)	Samenwerkingsproject van gemeenten in Zuid-Holland Zuid, politie, Bouman, GGD enz.
	Outreachinge hulpverlening	Bouman, GGD en De Hoop
	Project 'Uitgaan en drugs'	Financiering door centrumgemeente
Intermediairs	Deskundigheidsbevordering beroepsbeoefenaren eerstelijns hulpverlening	Bouman GGZ wordt gefinancierd door de centrumgelden en provincie Zuid-Holland
	Deskundigheidsbevordering overige beroeps-groepen (politie, docenten, jongerenwerk)	Bouman GGZ wordt gefinancierd door de centrumgelden en provincie Zuid-Holland
Netwerk	Regie en overleggroep 12 – 18 jarigen	Georganiseerd door scholen VO
Beleid/planvorming	Projectgroep verslavingspreventie	Gemeente, GGD, Bouman GGZ en De Hoop
Hulpverlening	Telefonisch spreekuur	Bouman GGZ
	Ondersteuning en advies eerstelijnszorg	Bouman GGZ
	Opvang De Hoop	Dordrecht
	Opvang Bouman GGZ	Rotterdam

Bijlage 2: Financieel overzicht per prestatieveld

Deze bijlage geeft per prestatieveld een overzicht van de financiële middelen die nu reeds worden besteed op de betreffende prestatievelden⁷. Het overzicht is gebaseerd op de primaire begroting 2008. Het betreft alleen de uitgaven⁸ **inclusief** de doorbelaste interne kosten.

Prestatieveld 1: Bevorderen van de sociale samenhang

Omschrijving	bedrag
Openbare bibliotheek	156.900,--
Kunstzinnige vorming	65.800,--
Kunstbeoefening en bevordering	37.300,--
Oudheidkunde en musea	163.700,--
Gemeentelijk recreatieve voorzieningen	81.100,--
Kinderboerderijen	20.400,--
Volkstuinen	8.200,--
Overige openluchtrecreatie	63.900,--
Cultuur en recreatie	10.200,--
Speelvoorzieningen	76.800,--
Sportbeleid (sportlokalen)	68.700,--
Sportbeleid (subsidies)	28.600,--
Sportvelden en terreinen	63.600,--
Samenlevingsopbouw	146.000,--
Dorpshuizen (inclusief Dorpszigt Zuid-Beijerland)	155.600,--
Totaal	1.146.800,--

Prestatieveld 2: (Preventief) jeugdbeleid⁹

Omschrijving	bedrag
Jeugdgezondheidszorg	268.100,--
Tegemoetkoming vervoerskosten	265.000,--
Gymnastiekonderwijs	92.200,--
Leerplichtbureau	36.000,--
Logopedie	15.800,--
Schoolbegeleiding	29.000,--
Godsdienst en vormingsonderwijs	10.000,--
Lokale prioriteiten	8.700,--
Schoolmaatschappelijk werk	3.900,--
Verkeersonderwijs	500,--
Vervoerskosten gymnastiekonderwijs	9.000,--
Jeugdsociëteiten	38.300,--
Overig jeugd- en jongerenwerk	140.400,--
Jeugdpreventieteam	5.500,--
Kinderopvang	17.500,--
Peuterspeelzalen	117.500,--
Totaal	1.057.400,--

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

Omschrijving	bedrag
Platform senioren en gehandicapten	9.200,--
Maatschappelijke begeleiding en advies	90.400,--
Vreemdelingen en inburgering	16.500,--

⁷ Het overzicht is samengesteld vanuit de productenbegroting en geeft een globaal inzicht.

⁸ Bedragen afgerond op honderdtallen

⁹ Huisvestingskosten onderwijs zijn niet meegenomen.

Totaal	116.100,--
---------------	-------------------

Prestatieveld 4: Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

Omschrijving	bedrag
Bijdragen kosten vrijwilligerswerk	

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Omschrijving	bedrag
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	17.500,--
Dagverzorging voor ouderen	70.400,--
Totaal	87.900,--

Prestatieveld 6: Bieden van voorzieningen voor kwetsbare groepen

Omschrijving	bedrag
Woon- en leefvoorzieningen	300.000,--
Wmo hulp bij het huishouden	545.000,--
Subsidies	78.000,--
Uitvoeringskosten	313.500,--
Totaal	1.236.500,--

Prestatieveld 7: Bieden van maatschappelijke opvang

Omschrijving	bedrag
Uitgaven rechtstreeks via centrumgemeente Spijkenisse	

Prestatieveld 8: Bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg

Omschrijving	bedrag
Uitgaven rechtstreeks via centrumgemeente Spijkenisse	

Prestatieveld 9: Bevorderen verslavingsbeleid

Omschrijving	bedrag
Uitgaven rechtstreeks via centrumgemeente Spijkenisse	

Prestatieveld 10: Lokaal gezondheidsbeleid

Omschrijving	bedrag
Gezondheidszorg (bijdrage GGD)	79.200,--
Openbare gezondheidszorg	40.500,--
Totaal	119.700,--

Bijlage 3: Uitvoeringsplan

In deel 1 en 2 van het beleidsplan is een groot aantal nieuwe afspraken, activiteiten en initiatieven opgenomen. In deze bijlage staan de uit te voeren activiteiten per 'jaarschijf' opgenomen. De definitieve planning en vaststelling van de jaarschijven vindt plaats per jaar tijdens de behandeling van de begroting in de gemeenteraad.

2008

Activiteit	Uitvoering	Blz	Begroot	Opmerkingen
Presentatie beleidsplan op burgerbijeenkomst	juli	22	n.v.t.	
Ter visie legging van het beleidsplan	31 juli t/m 17 september	22	n.v.t.	In verband met de vakantie wordt het beleidsplan 7 weken ter visie gelegd
Besluitvorming B&W	september	22	n.v.t.	
Bespreking raadscommissie	7 oktober	22	n.v.t.	
Vaststelling raad	4 november	22		
Presentatie en bespreking regionaal Wmo-beleidsplan Hoeksche Waard	september, oktober	26,	n.v.t.	
Presentatie van het beleidsplan naar burgers en instellingen	november	30		Voor de uitvoering hiervan zal zoveel als mogelijk aangesloten worden bij de huidige communicatie-activiteiten.
Organiseren en instellen Wmo-adviesraad*	november, december	23	2.500,00	Conform nog op te stellen verordening
Inzicht in de wenselijkheid en onmogelijkheden van signalering	eind 2008	38		Uitvoering vanaf 2009
Nieuwe aanbesteding hulp bij het huishouden	tweede helft 2008	59	n.v.t.	In samenhang met de regio

* opgenomen in de begroting

2009

Activiteit	Uitvoering	Blz.	Begroot	Opmerkingen
Communicatieactiviteiten ***	gehele jaar	29	p.m.	Conform huidige communicatie-activiteiten
Wmo-adviesraad*	gehele jaar	23	2.500,00	Conform opgestelde verordening
Project signalering**	gehele jaar	38	10.000,00	Uitwerking onderzoek
Nieuwe activiteiten jeugdbeleid**	gehele jaar	45, 46	38.010,00	In samenhang met de regio
Nieuwe activiteiten opvang kwetsbare groepen** (prestatieveld 7, 8 en 9)	gehele jaar	62, 63, 64, 65, 68, 69	11.000,00	In samenhang met de regio
Vrijwilligersbeleid**	eerste helft 2009	52, 53	10.000,00	In aansluiting op een regionaal plan van aanpak zullen de lokale activiteiten worden ingevuld
Waardering vrijwilligers**	jaarlijks	51, 53	5.000,00	
Mantelzorgbeleid**	eerste helft	52,	10.000,00	In aansluiting op een regionaal

	2009	53		plan van aanpak zullen de lokale activiteiten worden ingevuld
Subsidieprogramma	maart	28	n.v.t.	Presentatie jaarlijkse voor 1 april
Uitvoering cliënttevredenheids-onderzoek**	april, mei	28	2.250,00	
Uitvoering benchmark**	april, mei	28	5.500,00	
Samenstelling en publicatie Wmo-Jaarrapportage	mei	27, 28	p.m.	
Organisatie Wmo-conferentie	mei	23, 24	3.000,00	De organisatie en uitvoering van de Wmo-conferentie zal in een afzonderlijk plan van aanpak worden uitgewerkt
Opstellen nota seniorenbeleid	tweede helft 2009	38, 40	p.m.	
Impulsproject sociale samenhang	tweede helft 2009	38, 40	2.500,00	In samenhang met regio Hoeksche Waard
Nieuwe aanbesteding hulpmiddelen	Eerste helft 2009	57	p.m.	In samenhang met de regio
Uitvoering Monitor gezondheid**	Tweede helft 2009	74	4.000,00	

* opgenomen in de begroting

** opgenomen in de kadernota

*** geen geoormerkt budget

2010

Activiteit	Uitvoering	Blz.	Begroot	Opmerkingen
Communicatieactiviteiten **	gehele jaar	29	p.m.	Conform huidige communicatie- activiteiten
Wmo-adviesraad*	gehele jaar	23	2.500,00	Conform opgestelde verordening
Project signalering	Gehele jaar	38	10.000,00	
Nieuwe activiteiten jeugdbeleid	gehele jaar	45, 46	40.000,00	In samenhang met de regio
Nieuwe activiteiten opvang kwetsbare groepen (prestatieveld 7, 8 en 9)	gehele jaar	62, 63, 64, 65, 68, 69	11.000,00	In samenhang met de regio
Vrijwilligersbeleid	Gehele jaar	52, 53	10.000,00	
Waardering vrijwilligers	jaarlijks	51, 53	5.000,00	
Mantelzorgbeleid	Gehele jaar	52, 53	10.000,00	
Subsidieprogramma	maart	28	n.v.t.	Presentatie jaarlijks voor 1 april
Uitvoering cliënttevredenheids-onderzoek	april, mei	28	2.250,00	
Uitvoering benchmark	april, mei	28	5.500,00	
Samenstelling en publicatie Wmo-Jaarrapportage	mei	27, 28	p.m.	
Organisatie Wmo-conferentie	mei	23, 24	3.000,00	De organisatie en uitvoering van de Wmo-conferentie zal in een afzonderlijk plan van

				aanpak worden uitgewerkt
Uitwerking seniorenbeleid	Gehele jaar	38, 40	p.m.	
Sportstimulering en breedtesport **	tweede helft 2010	39	p.m.	

* opgenomen in de gemeentebegroting

** geen geoormerkt budget

GEMEENTE KORENDIJK

**Gemeente Korendijk – Voorstraat 31 – 3265BT Piershil
e-mail gemeente@korendijk.nl – internetsite www.korendijk.nl**